

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКИ ПЕДАГОШКИ ЗАВОД

**Збирка задатака
за екстерно вредновање постигнућа
ученика деветог разреда основне школе
из српског језика**

школска 2016/2017. година

Бања Лука, јануар 2017.

Поштовани ученици!

Поштовани наставници!

Пред вама је Збирка задатака из српског језика намијењена за вјежбање и припремање за екстерно вредновање ученичким постигнућа на крају основне школе.

Екстерно вредновање спроводиће се у складу са Законом о основној школи, а циљ вредновања је утврђивање нивоа ученичким постигнућа из српског језика и математике. Ове активности, а посебно добијени подаци о нивоу постигнућа, ће бити подстицај наставницима да побољшају подучавање и наставу, а ученицима да постижу боље резултате, што ће, свакако, утицати на подизање квалитета образовања.

Задаци у збирци произилазе из наставног програма за српски језик и исхода учења садржаних у програму који се могу проверити низом задатака објективног типа.

Ова збирка садржи задатаке различитих типова, а заједничко им је што су то задаци који траже кратке одговоре.

У Збирци нема задатака из програмске области језичка култура који траже од ученика да стварају различите писане радове, тј. да дају опшире одговоре и покажу вјештину стварања различитих текстова и истовремено владање свим језичким знањима.

У Збирци су задаци вишеструког избора, алтернативног избора (типа тачно-нетачно, да-не), допуњавања, повезивања и кратких одговора.

Проверавање нивоа ученичким постигнућа вршиће се низом задатака објективног типа, тј. задатака код којих је тачан одговор прецизно одређен и који се могу објективно вредновати.

Задацима су обухваћене програмско-тематске области: граматика, правопис и књижевност.

A. Граматика

На крају основне школе од ученика се очекује да су усвојили језичку и правописну норму, те да је досљедно примјењују у говору и писању.

У програмско-тематском подручју **Граматика** од ученика се очекују да:

- зна шта је функција језика у заједници;
- разумије да је језик насавршеније средство комуникације и наведе сличности и разлике природних језика и других средстава комуникације;
- зна да српски језик припада словенској породици језика; познаје састав све три језичке групе у породици словенских језика;
- наведе подјелу штокавских дијалеката и њихове најбитније заједничке особине;
- познаје развој и врсте писма;
- познаје стварање и развој српског књижевног језика и правописа;
- познаје говорне органе и подјелу гласова (самогласници и сугласници); подјелу сугласника (консонаната) по звучности, мјесту и начину творбе; препознаје и разумије звучне промјене: једначење сугласника по звучности и мјесту творбе/артикулације, непостојано а, палатализација, сibilаризација, јотовање, промјена гласа л у о, губљење сугласника, асимилација самогласника (вокала); препознаје наглашене и ненаглашене ријечи, изговорне

цјелине, зна да одреди и обиљежи акценат; познаје именице и именске ријечи – приједјеве, замјенице, бројеве, њихове врсте и граматичке категорије (род, број, падеж; компарација, вид); разликује падеже (номинатив, генитив, датив, акузатив, вокатив, инструментал и локатив), њихова значења и функције;

- познаје глаголе по значењу; одређује граматичке категории глагола: граматички род, граматички број, грам. лице, глаголски вид (аспект), глаг. род, глаг. вријеме, глаг. начин, глаголско стање; подјелу глаголских облика (лични и нелични, глаголска времена, гл. начине, прости и сложени) и промјену глагола; глаголску основу и наставке; разликује непромјенљиве врсте ријечи: прилози, приједлози, узвици, везници и ријечце;
- препознаје ријечи према начину творбе: извођење (деривација), слагање (композиција), комбинована творба, претварање (преобразовање); творбена основа и творбени наставци;
- познаје главне и зависне реченичне чланове и примјењује усвојена знања: предикат (глаголски – прости и сложени, именски), субјекат (граматички и логички); именички додаци – атрибут, апозиција, глаголски додаци – прави и неправи објекат, прилошке одредбе;
- примјењује правила о слагању реченичних чланова (конгруенција);
- разумије појам синтагме, разликује њене врсте и функције и примјењује усвојена знања; зна реченице по саставу: просте реченице (непроширене и проширене), сложене реченице и уочава границе простих у сложеној и вишеструкосложеној реченици познаје и преобликује комуникативне типове (врсте) реченица (према комуникационом циљу и улози): обавјештајне (изјавне), упитне, узвичне и жељне;
- препознаје непотпуне (беспредикатске) и безличне (бесубјекатске) реченице разликује сложене реченице: независносложене реченице (саставне, супротне, раставне и градационе), зависносложене реченице (субјекатске, предиктивне, атрибутске и апозицијске, објекатске и прилошко-одредбене влада лексиком свога језика; препознаје и разумије архаизме, локализме, жаргонизме, фразеологизме и њихову улогу у језику.

Б. У подручју Правопис од ученика се очекују да:

- примјењује правила о употреби великог слова у писању: властитих имена, надимака, етника (имена становника), вишечланих географских имена, имена улица, тргова, административних јединица, вишечланих назива установа, предузећа, организација, празника, небеских (васионских) тијела, историјских догађаја и покрета, припадника покрета, грађевина, књига, новина, часописа, награда/признања, носилаца награда/признања;
- правилно пише присвојне приједјеве на **-ски, -шки, -чи;** **-ов, -ев, -ин** правилно пише ријечцу **не** уз глаголе, именице, приједјеве, замјенице, прилоге; ријечцу **ли**; ријечце **нај** у суперлативу приједјева и прилога; правилно употребљава гласове: **ч** и **Ћ**, **и** и **ј**, **ј**, **х**;
- правилно пише бројеве;
- примјењује правила о употреби правописних и интерпункцијских знакова: тачка, запета, узвичник, упитник, наводници, двије тачке, тачка и запета, заграда, три тачке, црта, цртица, апостоф, генитивни знак;
- правилно пише сложенице и полусложенице; правилно пише приједлоге уз именице, замјенице, приједјеве, бројеве; правилно пиše ријечце (не, ни и и, год, ма и било, нај) уз остale врste ријечи правилно пиše управни говор - три начина (варијанте) примјењује правила о замјени гласа **јат** (**и, је, ије, е**);

- правилно пише скраћенице (малим словима, свим великим словима, почетним великим словима).

В. КЊИЖЕВНОСТ

На крају основне школе ученици би требали да:

- разумију садржај, значење и намјену књижевноумјетничких и других текстова,
- познају вањска и унутрашња обиљежја књижевних родова и врста,
- познају и користе књижевноумјетничке термине.

У програмско-тематском подручју **Књижевност – лирика** од ученика се очекују да:

- препозна и разликује лирске књижевне врсте (љубавна, социјална, идилична, описна, рефлексивна/мисаона, родољубива пјесма);
- разликује народне и умјетничке лирске пјесме;
- препозна и објасни структуру лирске пјесме (мотиви, осјећања, пјесничке слике и поента);
- уочи мотиве у лирској пјесми (однос основног и споредних мотива те њихову улогу у формирању пјесничких слика);
- препозна визуелне и акустичне елементе у лирској пјесми;
- препозна основне карактеристике пјесничког језика (сликовитост, емоционалност, експресивност, ритмичност, хармоничност) препозна и разликује стилска средства (епитет, поређење, ономатопеја, хипербола, персонификација, контраст, метафора, понављање, алгорија, градација, симбол; лексичка значења ријечи);
- препозна и објасни врсте стиха, строфе, ритма и риме.

У програмско-тематском подручју **Књижевност – епика** од ученика се очекују да:

- препозна и разликује епске књижевне врсте: прозу (бајка, басна, цртица, новела, приповијетка, путопис, роман), стих (еп и епска пјесма);
- разликује умјетничку и народну епiku;
- познаје најзначајније аутore и њихова дјела, повезује аутora и дјело, лик и дјело из кога потиче;
- препозна и објасни структуру епског дјела (фабула, сijje, тема, порука);
- препозна језичко-стилске вриједности епског дјела (лексичка значења ријечи);
- познаје композицију епског дјела (увод, почетак радње, заплет, врхунац, расплет; ред казивања – хронолошки, ретроспективни);
- уочи и објасни облике казивања у епском дјелу (казивање – приповиједање, описивање, дијалог, монолог);
- препозна и објасни функцију епизода и мотива у епском дјелу (статички и динамички мотиви, епска атмосфера и ситуација);
- разликује и уочава улогу ликова у епском дјелу (главни и споредни ликови), карактеризацију ликова (портрет, говорна, етичка, психолошка и социолошка карактеризација).

У програмско-тематском подручју **Књижевност – драма** од ученика се очекују да:

- познаје основне драмске врсте (комедија, трагедија, драма у ужем смислу);
- препознаје ток и главне фазе у развоју драмске радње (увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет) и дијелове драме (призор, слика, чин);
- уочи елементе драмског дјела (сукоб, напетост, атмосфера);
- разликује и уочава карактеризацију лика у драмском дјелу; пишчев говор и говор лика;
- препозна облике казивања у драмском дјелу (дијалог, монолог, дидаскалије).

Дио задатака у овој збирци сложен је према редослиједу програмско-тематских области, а дио се групише око полазног текста.

У Збирци су садржани задаци који се према сложености дијеле на основни, средњи и напредни ниво постигнућа.

Основни ниво представља најнижи ниво ученичких постигнућа и не осигурава успјех у сљедећем разреду или нивоу школовања. За прелазак на сљедећи ниво неопхода је додатна помоћ и додатно учење. Задатке основног нивоа треба да ријеши најмање 90% ученика,

Постизање **средњег нивоа** омогућава несметан прелазак у сљедећи разред или ниво школовања, а требали би га постићи 50-75.

Напредни ниво осигурава успешност у наставку школовања , а постиже га само 10 % ученика.

Задаци су распоређени на нивое према стандардима ученичких постигнућа, а посебно према постављеном стандарду за поређење (2013), који су дефинисни у Агенцији за предшколско, основно и средње образовање у БиХ и Образовним стандардима за крај обавезног образовања за наставни предмет српски језик, дефинисаним у Србији (Министарство просвете, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Београд, 2010).

Ови задаци намијењени су обнављању знања и вјежбању, а истовремено омогућавају ученицима да се упознају са различитим типовима задатака и захтјевима у њима, те развијају вјештину рјешавања задатака.

У другом дијелу Збирке дата су рјешења задатака, број бодова за тачно рјешење и упутство за бодовање.

У низу задатака објективног типа који ће ученици рјешавати налазиће се задаци из ове збирке или задаци веома слични овим.

Поштовани ученици, кад вјежбате, пажљиво читајте задатак да бисте разумјели захтјеве који се постављају пред вас и имајте на уму да одговори, да би били признати као тачни, требају бити написани уредно и читко, правописно и граматички тачно.

Желимо вам успех у раду!

Инспектори-просвјетни савјетници за српски језик и књижевност

НИВОИ УЧЕНИЧКИХ ПОСТИГНУЊА

Задаци у овој збирци распоређени су на нивое према доље наведеним описима знања и вјештина које ученик треба показати.

A. ГРАМАТИКА

a) Основни ниво

Ученик деветог разреда достигао је основни ниво постигнућа ако:

- зна подјелу комуникативних врста реченица: обавјештајне /изјавне, упитне, узвичне и одреди којој врсти припада дата реченица;
- познаје развој писмености и историјски развој стандардног језика;
- познаје подјелу самогласника по звучности и мјесту творбе;
- познаје творбу ријечи и идентификује сложену ријеч;
- препознаје ријечи према творби и творбеном моделу и зна да одреди творбену основу и творбене наставке (префикс и суфикс);
- познаје глаголске облике (перфекат, потенцијал, футур I).

б) Средњи ниво

Ученик је достигао средњи ниво ако зна да:

- одреди именице и именске ријечи – пријев, уочи разлику између пријјева и прилога;
- утврди падеж и његово значење;
- разликује непромјенљиве врсте ријечи;
- препозна ријечи према творбеном моделу – претварање (преобразовање);
- одреди атрибут, граматички субјекат, именски предикат;
- познаје глаголе по значењу, познаје глаголска времена;
- разумије значење појма синтагма и у датим примјерима одреди њен управни/главни члан (облик)
- идентификује посебне типове реченица – непотпуне и безличне реченице;
- разликује реченице по саставу и уочи границе простих реченица у сложеној и вишеструкосложенoj реченици;
- разликује гласовне промјене и одреди гласовну промјену од које се одступа у препознатљивим примјерима;
- разликује и одабере ријечи са дугим и кратким акцентом;
- примијени правила о граници слога у ријечима.

в) Напредни ниво

Ученик је достигао напредни ниво знања и способности ако је задовољио мјерила средњег нивоа и ако:

- разликује промјенљиве и непромјенљиве ријечи, те издвоји непромјенљиве ријечи из дате реченице;
- разликује наглашене и ненаглашене ријечи;
- одреди инфинитивну основу датог глагола;

- одреди гласовну промјену;
- одреди број простих реченица у датој сложеној реченици на основу броја предиката у саставу сложене реченице.

Б. ПРАВОПИС

а) Основни ниво

Ученик деветог разреда достигао је основни ниво ако:

- почиње реченицу великим словом, завршава одговарајућим интерпункцијским знаком;
- правилно допуни ријечи са ђ, ћ, х;
- правилно пише ј, х у ријечима, у гл.облицима – аористу;
- правилно пишу ријеччу **нај** у суперлативу приједева;
- правилно пише рјечицу **ли**;
- идентификује правилно написану реченицу у управном говору;
- правилно пише скраћенице малим словима;
- уочи примјер са правилном замјеном јата;
- правилно пише главне бројеве.

б) Средњи ниво

Од ученика на средњем нивоу се очекује да:

- уочи примјере правилне употребе гласова ч и ћ;
- правилно пише ријеччу **не** уз глаголе, приједлове, замјенице, прилоге;
- познаје правилну употребу великог слова у писању назива историјских догађаја и покрета, те имена небеских тијела, становника и назива насеља и грађевина;
- примјени правила о употреби правописних и интерпункцијских знакова: запете (између реченица у инверзији, при набрајању), наводника (у управном говору), црте (између бројки у значењу приједлога до) и цртице (у писању полусложеница);
- правилно пише редне бројеве;
- познаје правила о писању присвојних приједлова на –ски, -шки, -чки, -ов, -ин, -ев.

в) Напредни ниво

Ученик је достигао напредни ниво знања и способности ако је задовољио мјерила средњег нивоа и ако:

- правилно пише управни говор на сва три начина;
- правилно пиše сложенице и полусложенице;
- примјењује правила о употреби правописног знака цртице (обиљежавање приближне вриједности) у датом контексту;
- примјењује правила о употреби правописног и интерпункцијског знака запете (нпр., вокатив у средини реченице издвојен запетама);
- примјењује правила о употреби великог слова у писању вишечланих назива предузеће;
- правилно пиše приједлоге уз именице и замјенице.

В. КЊИЖЕВНОСТ

а) Основни ниво

Ученик је на основном нивоу постигнућа ако:

- одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, одломку (ко, шта, где, када и сл.);
- познаје и користи основне дијелове текста (наслов, одломак, садржај и сл.);
- препозна да ли је тражена информација садржана у тексту;
- идентификује ритам дате пјесме;
- препозна и идентификује лексичка (метафоричка и симболичка) значења пјесничког израза – епитет;
- познаје и идентификује визуелне и акустичке елементе у пјесми;
- препозна строфе и риме;
- идентификује којој књижевној врсти припада дати одломак - препозна изражена осјећања;
- разликује епске књижевне врсте и идентификује којој врсти припада дати текст;
- разликује и уочи улогу лика у епском дјелу (главни и споредни ликови, стварни и нестварни), опис личности и њена осјећања;
- препозна функцију мотива у епском дјелу (статички мотив, епска атмосфера и ситуација);
- познаје композицију епског дјела – уочава увод, почетак радње (лоцира мјесто и вријеме радње).

б) Средњи ниво

Ученик на овом нивоу може да:

- разликује умјетничку и народну епiku и препозна и наведе назив дјела из кога је дат одломак и име аутора датог дјела;
- уочи и наведе епитет и усталјени епитет у наведеним стиховима;
- препозна језичко-стилске вриједности епског дјела (лексичка значења ријечи) и одреди лексичко значење пјесничког израза;
- препозна и објасни структуру епског дјела - фабула (наведе кључни догађај, идентификује описано мјесто радње);
- препозна и објасни структуру лирске пјесме – основни мотив;
- уочи мотиве у лирској пјесми (однос основног и споредних мотива);
- утврди осјећања у одређеној строфи;
- препозна облик казивања у датом одломку или тексту;
- разумије, осмисли и изрази тему и основну поруку (идеју) дјела или одабере одговор који се односи на тему наведеног одломка и поенту дате пјесме;
- идентификује и изрази психолошку карактеризацију лика, разликује и уочи улогу ликова у епском дјелу и разумије карактеризације ликова (портрет, етичка и социолошка карактеризација);
- разликује и уочи карактеризацију лика у драмском дјелу;
- одреди врсту стиха;
- изводи једноставне закључке на основну текста (нпр., предвиђа даљи ток радње, објасни расплет, уочи међусобну повезаност догађаја, на основу поступка ликова закључи о њиховим особинама, осјећањима, намјерама и сл.).

в) Напредни ниво

Ученик је достигао напредни ниво знања и способности ако је задовољио мјерила средњег нивоа и ако може да:

- осмисли и најпотпуније изрази тему датог књижевног текста;
- познаје композицију епског дјела, у приложеном тексту уочи догађај који представља расплет и ред казивања;
- одреди приповједача у датом одломку текста;
- разликује и уочи сложенију карактеризацију ликова (портрет, говорна, етичка и социолошка карактеризација) и у датом одломку препозна описана различита осјећања ликова;
- разликује и одреди лирске књижевне врсте;
- уочи визелне и акустичке елементе у књижевном тексту;
- разликује облике казивања у драмском тексту и уочи дијалог, монолог и непосредан пишчев говор – дидаскалије.

ЗАДАЦИ

А. ГРАМАТИКА

а) Основни ниво

1.	<p>На крају неких реченица у датом тексту нису написани интерпункцијски знаци. Издијој упитне реченице и напиши одговарајући знак.</p> <ul style="list-style-type: none">- Како сте – рекао сам.- Нисам баш добро, хвала на питању – рекао је. – Наиме, неко је баџао јабуке на мој ауто. Баш овакве- Свашта – рекла је мама. – Што не узмете принцес-крофну <hr/>										
2.	<p>Заокружи слово испред узвичне реченице.</p> <ul style="list-style-type: none">а) Да ли си све спаковао?б) Затвори улазна врата!в) Купићу то сутра.г) Имам два примјерка.										
3.	<p>Реченице из лијеве колоне повежи са одговарајућим називом комуникативне реченице из десне колоне.</p> <table><tbody><tr><td>а) Долазим у уторак.</td><td>жельна</td></tr><tr><td>б) Отвори прозор!</td><td>упитна</td></tr><tr><td>в) Данас је сунчано.</td><td>изјавна / обавјештајна</td></tr><tr><td>г) Срећан рођендан!</td><td>заповједна</td></tr><tr><td>д) Кад ћеш доћи?</td><td></td></tr></tbody></table>	а) Долазим у уторак.	жельна	б) Отвори прозор!	упитна	в) Данас је сунчано.	изјавна / обавјештајна	г) Срећан рођендан!	заповједна	д) Кад ћеш доћи?	
а) Долазим у уторак.	жельна										
б) Отвори прозор!	упитна										
в) Данас је сунчано.	изјавна / обавјештајна										
г) Срећан рођендан!	заповједна										
д) Кад ћеш доћи?											
4.	<p>Какве су према комуникационском циљу реченице у првом стиху дате строфе?</p> <p>Сањам ли? Ил' би ово јава била? Из растворених листова и страна Прхнуше лаке тице, ко са грана, И по соби ми свуд развише крила.</p> <ul style="list-style-type: none">а) изјавнаб) упитнав) узвична										

5.	Словени су у прадомовини својим језиком а) говорили и писали б) само говорили
6.	Породица словенских језика дијели се на три језичке групе. Напиши називе тих група: _____.
7.	Заокружи слово испред тачног одговора. Словенској групи језика не припада а) румунски б) бугарски в) словачки г) руски
8.	У сљедећем низу језика подвуци линијом оне који припадају словенској породици језика: француски, бугарски, румунски, руски, пољски, грчки, словачки, албански, њемачки, норвешки, украјински, шпански, мађарски.
9.	Најстарије словенско писмо зове се а) глагољица б) латиница в) ћирилица
10.	Поредај словенска писма по старини: ћирилица, латиница, глагољица. _____
11.	Прво писмо словенског језика а) створили су _____, б) крајем _____ вијека.
12.	Најстарији сачувани црквени спис на црквенословенском језику је _____, а најзначајнији правни спис је _____ _____.
13.	Први књижевни језик свих Словена звао се а) словачки

	б) словеначки в) прасловенски г) старословенски
--	---

14.	Савремени српски књижевни језик настао је у а) XVII вијеку б) XVIII вијеку в) XIX вијеку д) XX вијеку
-----	---

15.	Како се зове договор Срба и Хрвата о књижевном језику и када је одржан? _____
-----	--

16.	Напиши који су говори у основици српског књижевног језика? _____.
-----	--

17.	Заокружи слово испред тачног одговора. Колико нарјечја има српски језик? а) једно б) два в) три г) четири
-----	--

18.	У штокавском нарјечју разликују се три изговора. То су: _____, _____, _____.
-----	--

19.	Који народи, према Вуку Караџићу, говоре сљедећим нарјечјима: а)штокавским _____ б) чакавским _____ в) кајкавским _____
-----	--

20.	<p>Према Вуку Караџићу српским језиком говоре Срби три закона (вјере). Која три закона?</p> <p>a) _____</p> <p>б) _____</p> <p>в) _____</p>
21.	<p>Екавски и ијекавски изговор у српском језику настали су као посљедица _____.</p>
22.	<p>Како дијелимо гласове према постојању или непостојању препреке ваздушној струји?</p> <p>a) _____</p> <p>б) _____</p>
23.	<p>Допуни реченицу. Самогласнике другачије зовемо _____, а сугласнике _____.</p>
24.	<p>Допуни реченицу. Према мјесту творбе сугласници се дијеле на: уснене, зубне, _____, _____, задњонепчане.</p>
25.	<p>Допуни низ одговарајућим гласовима. Задњонепчани сугласници су: К, ___, ___.</p>
26.	<p>На линији препиши све надзубне сугласнике из дате реченице. На пијаци је много добре лубенице. _____</p>

27.	У сваком низу заокружи глас који му не припада : а) Ч, Л, Р, Н б) Т, Д, З, С, Џ, Л
-----	---

28.	Подвуци звучне сугласнике: Б, Т, С, Ђ, Г, З, Џ
-----	---

29.	Попуните табелу:																				
	<table border="1"><tr><td>Звучни</td><td>Б</td><td></td><td>Д</td><td>Ђ</td><td></td><td>З</td><td>Џ</td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>П</td><td>К</td><td>Т</td><td></td><td>Ш</td><td>С</td><td>Ч</td><td>Ф</td><td></td></tr></table>	Звучни	Б		Д	Ђ		З	Џ				П	К	Т		Ш	С	Ч	Ф	
Звучни	Б		Д	Ђ		З	Џ														
	П	К	Т		Ш	С	Ч	Ф													

30.	Гласови Г и Х су по мјесту творбе задњонепчани. Напиши какви су ови гласови по звучности. Г - _____ Х - _____
-----	---

31.	Шта је непостојано А ? _____

32.	Напиши коријен дате групе ријечи. трава, траварица, травнат, затравити _____
-----	--

33.	Подвуци ријеч која ни припада датом низу. трава, траварица, травнат, утрина
-----	---

34.	Сљедеће ријечи разврстај према врсти творбе. письмо, поштар, потписати, рачунар, кућа, кућни, кишобран просте: _____
-----	--

	изведене: _____
	сложене: _____

35.	<p>Како се зове истакнути дио датих ријечи. прочитати, препливати, нацртати, извадити</p> <p>а) инфикс б) суфикс в) префикс г) интерфикс</p>
-----	---

36.	<p>Напиши правилно глаголе додавањем префикса:</p> <p>из+чепркати _____ раз+љутити _____</p>
-----	---

37.	<p>Препознај коријен и творбене наставке код ријечи млинарка.</p> <p>коријен _____ творбени наставци _____</p>
-----	--

38.	<p>Напиши којом врстом творбе су настале сљедеће ријечи:</p> <p>писање _____ Београд _____</p>
-----	---

39. Попуни табелу траженим подацима.	
Ријечи	Начин творбе
шумарак	
измаглица	
прашина	
ватреног	

40.	Уз помоћ суфикса -ач направи ријечи које имају значење вршиоца радње. _____
-----	---

--	--

41.	На крају неких реченица у датом тексту нису написани интерпункцијски знаци. Издвој узвичне реченице и напиши одговарајући знак. <ul style="list-style-type: none">- Како сте – рекао сам.- Нисам баш добро, хвала на питању – рекао је. – Наиме, неко је бацао јабуке на мој ауто. Баш овакве- Свашта – рекла је мама. – Што не узмете принцес-крофну
-----	---

42.	Повежи дате глаголе према значењу које имају. <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 33%;">читати</td><td></td></tr><tr><td>сванути</td><td>стање</td></tr><tr><td>грмити</td><td>радња</td></tr><tr><td>сањати</td><td>збивање</td></tr><tr><td>вљети</td><td></td></tr></table>	читати		сванути	стање	грмити	радња	сањати	збивање	вљети	
читати											
сванути	стање										
грмити	радња										
сањати	збивање										
вљети											

43.	Заокружи слово испред низа ријечи који садржи глаголе: <ul style="list-style-type: none">а) ваза, цвијеће, жбуна, дрвоб) жуто, тамно, шарено, плавов) сањам, спавам, гледам, желимг) пливање, једрење, роњење, летење
-----	---

44.	Допуни реченице. Основни облик глагола зове се _____.
-----	--

45.	Заокружи слово испред тачног одговора. У ком се времену врши радња исказана глаголима: читам, пишем, бојим, бришем? <ul style="list-style-type: none">а) будућем временуб) прошлом временув) садашњем времену
-----	---

	г) немају категорију времена
--	------------------------------

46.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>У ком се времену врши радња исказана глаголима: учити, писати, спавати, одмарати?</p> <p>а) будућем времену б) прошлом времену в) садашњем времену г) немају категорију времена</p>
-----	---

47.	<p>Напиши називе подвучених глаголских облика у сљедећој реченици.</p> <p>Вративши се кући, <u>хвалио се</u> како је добро <u>урадио</u> задатке.</p> <hr/>
-----	--

48.	<p>Напиши назив обиљеженог облика у датој реченици.</p> <p>Вративши се кући, хвалио се како је добро урадио задатке.</p> <hr/>
-----	---

49.	<p>Напиши тражени облик од глагола читати у другом лицу једнине мушких рода.</p> <p>презент _____</p> <p>перфекат _____</p> <p>императив _____</p> <p>футур први _____</p>
-----	---

50.	<p>Заокружи ријеч која не припада низу.</p> <p>аорист, имперфекат, перфекат, презент, потенцијал, футур,</p>
-----	--

51.	За сваку ријеч из реченице Дјед је обрао јабуке напиши врсту и њене граматичке
-----	---

	<p>категорије.</p> <p>а) дјед _____</p> <p>б) је _____</p> <p>в) обрао _____</p> <p>г) јабуке _____</p>
--	---

52.	<p>Напиши функцију/службу ријечи у реченици Дјед је недавно обрао јабуке.</p> <p>а) дјед _____</p> <p>б) је обрао _____</p> <p>в) недавно _____</p> <p>г) јабуке _____</p>
-----	---

53.	<p>Заокружи ријеч која не припада низу.</p> <p>именице, замјенице, приједлози, глаголи, придјеви</p>
-----	--

54.	<p>Пажљиво прочитај дати одломак и упиши ријеч која недостаје.</p> <p>Љекари нису успјели да одреде врсту моје _____. Симптоми: несвестица, висока температура, болови у свим дијеловима тијела, снови опомињући, тешки, мучни, глас само за мене чујан, ...</p>
-----	--

55.	<p>Осим родитеља имам млађу сестру и брата. Сви кажу да су они моје богатство. Знам, само кад ми то богатство не би растурало по соби и кварило играчке! Биће ваљда бољи када порасту.</p> <p>Ријеч богатство у овом тексту употребљена је у</p> <p>а) основном б) пренесеном значењу.</p> <p>Заокружи тачан одговор!</p>
-----	--

б) Средњи ниво

1.	Допуни реченицу. Именице према значењу дијелимо на властите, заједничке, _____ и _____.
2.	Допуни реченицу. Све именске ријечи имају сљедеће граматичке категорије: род , _____ и _____.
3.	Допуни реченицу. Промјенљиве ријечи су: именице, _____, _____, _____ и _____.
4.	Заокружжи слово испред промјенљиве врсте ријечи. а) и, али, те б) сад, овдје, ту в) кућа, кров, прозор
5.	Из низа ријечи издвој именице: бајка, кухати, кухиња, мало, кућа, узми _____
6.	Напиши врсту истакнутих ријечи. Док сам послије тога ишао кући, звиждао сам гласно и весело . а) прилог б) придјев в) именица г) приједлог
7.	Напиши којој врсти припада истакнута ријеч. Отпловили су далеко на непознато острво. а) прилог б) придјев

	в) именица г) приједлог
--	----------------------------

8.	Напиши којој врсти припада истакнута ријеч. Отпловили су далеко на непознато острво. а) прилог б) придјев в) именица г) приједлог
----	---

9.	Независни падежи у српском језику су: _____
----	--

10.	Одреди падеж подвучених ријечи: Појео је комад колача и пошао у школу . _____ _____
-----	--

11.	Користећи особине падежне синонимије српског језика напиши именицу у загради тако да реченице имају исти смисао. Ловац лута _____ (шума). Ловац лута _____ (шума).
-----	--

12.	Одреди падеж подвучених ријечи. А) Мачка се сколутала <u>под столом</u> . Б) Мачка се сколутала <u>испод стола</u> .
-----	--

13.	Промјена ријечи по падежима зове се _____, а промјена по лицима и временима зове се _____.
-----	--

14.	Одреди падеж и значење подвучене ријечи. Ушао је <u>у кућу</u> . а) падеж: _____ б) значење: _____
-----	---

15.	Одреди падеж и значење подвучене ријечи. У <u>пролеће</u> долазе ласте. а) падеж: _____ б) значење: _____
-----	--

16.	У датој реченици подвучени су придјев и замјеница. Упиши у табелу назив подврсте подвучених ријечи и називе њихових граматичких категорија у тој реченици. Маркову вјештину баратања лоптом први су примијетили његови другови.				
	Врста ријечи	Подврста ријечи	Род	Број	Падеж
Маркову	придјев				
његови	замјеница				

17.	Подвученим ријечима одреди врсту, падеж, род и број: У нашој <u>кући</u> је стари <u>орман</u> . (у) кући _____ орман _____
-----	--

18.	Разврстај сљедеће ријечи како је започето: <u>играчка</u> , лијеп, копати, мудар, сунце, ићи, тај, оног. именице придјеви замјенице глаголи <u>играчка</u> _____ _____ _____ _____ _____ _____
-----	--

19.	Заокружжи слово испред низа везника. а) сад, овдје, ту б) и, али, те в) кућа, кров, прозор
-----	---

20.	Допуни реченицу. Везници су непромјенљиве ријечи које служе _____
-----	--

21.	Допуни реченицу. Кад прилози у реченици стоје уз глагол имају службу _____.
-----	--

22.	<p>Разврстај непромјенљиве врсте ријечи:</p> <p>од, више, јој, ето, даље, на, и, па, ух, зар прилози приједлози узвици везници ријечце</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
23.	<p>Заокружжи слово испред тачног одговора. Којом врстом творбе су настале истакнуте ријечи?</p> <p>Млади су заинтересовани за спорт. Петар је мамино злато. Пред нама је био висећи мост. Стигло је путујуће позориште.</p> <p>а) извођењем б) слагањем в) претварањем</p>
24.	<p>Допуни реченицу.</p> <p>Главни реченични чланови су: _____</p>
25.	<p>Допуни реченицу:</p> <p>Атрибут, објекат и прилошке одредбе су _____ чланови реченице.</p>
26.	<p>Подвуци субјекат и предикат у датим реченицама.</p> <p>а) Они су показали своје вјештине. б) Капут је узео професор.</p>
27.	<p>Издвој предикат у датим реченицама и одреди му врсту.</p> <p>а) Камион је долазио из правца главне улице. б) Он је шестак. в) На крову је сједио смијешни буцмасти Мишленов човјечуљак. а) _____</p>

	<p>б) _____</p> <p>в) _____</p>
--	---------------------------------

<p>28.</p>	<p>Подвуци објекат у датој реченици.</p> <p>У посљедњем тренутку спасао сам лупу, тако што сам је стрпао у цеп.</p>
------------	---

<p>29.</p>	<p>Одреди службу ријечи у реченици:</p> <p>Марија, моја другарица, говори енглески језик.</p> <p>Марија _____</p> <p>моја другарица _____</p> <p>говори _____</p> <p>енглески језик _____</p>
------------	---

<p>30.</p>	<p>Глаголе према прелазности дијелимо на:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) прелазне, непотпуне, повратне б) прелазне, непрелазне, повратне в) непрелазне, прелазне, непотпуне г) непрелазне, несвршене, повратне
------------	---

<p>31.</p>	<p>У сљедећим низовима глаголских облика прецртај онај који том низу не припада:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) чујући, кујући, видећи, помоћи б) пливамо, кажимо, чувамо, вежимо
------------	--

<p>32.</p>	<p>Био сам прешао мало више од половине пута кад је наишао воз.</p> <p>Истакнути глаголски облици у датој реченици зову се _____ и _____.</p>
------------	--

<p>33.</p>	<p>Како се зове обиљежени глаголски облик?</p> <p>Донијећу ти свеску кад будем завршио задаћу.</p> <p>_____</p>
------------	--

34.	<p>Заокружи слово испред тачне тврђње.</p> <p>а) Синтагма је исто што и реченица. б) Субјекат и предикат чине синтагму. в) Синтагма може бити само једна ријеч. г) Субјекат и предикат не могу чинити синтагму.</p>
35.	<p>Напиши на линији главну ријеч у истакнутим синтагмама.</p> <p>а) У кући је била једна велика соба. _____ б) Све наше игре биле су веома занимљиве. _____</p>
36.	<p>Одреди врсте подвучених синтагми.</p> <p>а) Дјеца <u>се играју у дворишту</u>. _____ б) Стигли смо <u>веома брзо</u>. _____ в) То је <u>изузетно добар</u> рад. _____ г) Волим <u>улице града</u>. _____</p>
37.	<p>Подвуци управни члан у датим синтагмама.</p> <p>а) веома снажно б) улице града в) изузетно добар г) пространо двориште</p>
38.	<p>Подвучену синтагму претвори у зависну реченицу.</p> <p>Дошао је у школу <u>прилично рано</u>. _____</p>
39.	<p>Напиши колико има простих реченица у датој сложеној реченици.</p> <p>Стаяо сам под тушем да нико не би видио сузе које су ми лиле низ образе. _____</p>
	<p>Дату реченицу напиши у инверзији!</p>

40.	Ана је отишла код другарице иако је било хладно. _____
-----	---

41.	Из чега се сastoјe независносложене реченице? _____ _____
-----	---

42.	Из чега се сastoјe зависносложене реченице? _____ _____
-----	---

43.	Да ли је дата реченица независносложена, зависносложена или вишеструкосложена? Стајао сам под тушем да нико не би видио сузе које су ми лиле низ образе. _____
-----	--

44.	Заокружи слово испред тачног одговара. Колико има предикатских реченица у датој сложеној реченици? Стресамо прашину путовања са наших патика, мајица и панталона истањених колјена; свлачимо се на првом комаду жала на који смо нашли и улазимо у море које нас прима за своје. а) три б) четири в) пет г) шест
-----	---

45.	Заокружи слово испред тачног одговора. Дошао је <u>да ми донесе поклон.</u>
-----	--

	<p>Подвучена реченице је:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) узрочна б) саставна в) намјерна г) раставна
46.	<p>Подвуци зависну реченицу и напиши каква је. Није дошла на рођендан јер је била болесна. <hr/></p>
47.	<p>Одреди врсту подвучене зависне реченице. <u>Кад су се родитељи вратили</u>, они су већ увек спавали. <hr/></p>
48.	<p>Подвуци ријечи у којима се јавља непостојано А: момак, сестра, познат, писац, тачка, занат.</p>
49.	<p>Сљедеће ријечи су пример одступања од гласовне промјене. Напиши од које гласовне промјене се одступа у овим ријечима.</p> <p>а) Сњежана _____ б) Милкин _____</p>
50.	<p>Прециртај некњижевне ријечи:</p> <p>а) Милки - Милци б) баци - баки в) значци - значки г) мачци – мачки</p>

51.	Koja гласовна промјена је извршена у сљедећим ријечима? a) сеоски _____ б) данашњи _____
-----	--

52.	Koje гласовне промјене су извршене у сљедећим примјерима: a) руски _____ б) посна _____
-----	---

53.	Прецртај некњижевне ријечи: а) варилац – вариоц б) жалилаца – жалиоца в) тужиоц – тужилац г) браниоц- бранилац
-----	--

54.	Подвуци правилно написане ријечи. читалац – читаоц гледаоц - гледалац
-----	---

55.	Koje гласовне промјене препознајеш у ријечима: а) дуже _____ б) успут _____
-----	---

56.	Заокружи слово испред правилно написане ријечи. а) прехрамбени б) стрампутица в) једампут г) црвемперка
-----	---

57.	Напиши назив гласовне промјене која је извршена у ријечи.
-----	---

a) печем _____
б) стамбени _____
в) тврђи _____
г) руски _____

58.	Које двије гласовне промјене су извршене у ријечи расипати? _____ и _____
-----	---

59.	Заокружи слово испред правилно написане групе ријечи. а) згурити, проситба, грацки б) сгурити, просидба, гратски в) згурити, просидба, градски г) сгурити, проситба, градски
-----	--

60.	Прецртај некњижевне ријечи: а) сутски - судски б) господски - госпотски в) србски - српски
-----	---

61.	Како се зове посебно истицање слогова при изговору? _____.
-----	---

62.	Подвуци све ријечи које имају дуги акценат. мајка, кућа, глава, рука, поље, нога, прича.
-----	--

63.	Заокружи слово испред ријечи које имају дуги акценат. а) лук (поврће) б) лук (старо оружје) в) град (насеље) г) град (крупа, врста падавине)
-----	---

64.	<p>Заокружи слово испред ријечи које имају кратки акценат.</p> <p>а) пас (појас) б) пас (домаћа животиња) в) коса (длаке на глави) г) коса (линија)</p>
-----	--

65.	<p>Који глаголски облици су употребљени у реченици Кад будем студент, живјећу у Бањој Луци?</p> <hr/> <hr/>
-----	--

66.	<p>Обиљежи слово испред простих реченица.</p> <p>а) То зависи од годишњих доба. б) Сећам се како смо једне зиме од снега правили дивну тврђаву. в) Понекад пође и моје друштво из улице, па се добро најурцамо. г) Некад смо се забављали пратећи по снијегу траг животиња.</p>
-----	--

67.	<p>Реченица Бјежи колико хоћеш, али утећи не можеш! по саставу је сложена. Однос између простих реченица у овој сложеној је _____.</p>
-----	--

68.	<p><u>Блијед као папир</u>, Пеђа је сједио крај отвореног прозора. Подвучени дио у датој реченици има функцију/службу</p> <p>а) објекта б) субјекта в) атрибута г) апозиције</p>
-----	--

69.	<p>Подвуци проклитике у следећој реченици: Донијећу ако шта купим.</p>
-----	---

70.	<p>Доврши реченицу. Акценат једносложних ријечи може бити _____ и _____.</p>												
71.	<p>Заокружи слово испред правилно написане реченице:</p> <p>а) Шесторо браће је на игралишту. б) Шесторица браће су на игралишту.</p>												
72.	<p>Заокружи слово испред правилно написане реченице:</p> <p>а) Идем мало да одморим. б) Идем мало да се одморим.</p>												
73.	<p>Презиме Чомски напиши у генитиву!</p> <hr/>												
74.	<p>Допуни табелу као што је започето:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding: 5px;">Примјер</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">Синоним</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">Антоним</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">причати</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">радост</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">пуначак</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> </tr> </tbody> </table>	Примјер	Синоним	Антоним	причати					радост		пуначак	
Примјер	Синоним	Антоним											
причати													
		радост											
	пуначак												

	<p>Повежи ријечи из колона тако да добијеш парове синонима. Једна ријеч је вишак!</p> <table> <tbody> <tr> <td>самогласник</td><td>хљеб</td></tr> <tr> <td>бездан</td><td>веранда</td></tr> <tr> <td>тријем</td><td>вокал</td></tr> <tr> <td>крух</td><td>провалија</td></tr> <tr> <td>мердевине</td><td>консонант</td></tr> <tr> <td></td><td>љестве</td></tr> </tbody> </table>	самогласник	хљеб	бездан	веранда	тријем	вокал	крух	провалија	мердевине	консонант		љестве
самогласник	хљеб												
бездан	веранда												
тријем	вокал												
крух	провалија												
мердевине	консонант												
	љестве												
75.	<p>Ријеч БЛАТО повежи са одговарајућим глаголом тако да добијеш фразеологизам који означава спас од невоље!</p> <table> <tbody> <tr> <td>Имати као</td><td></td></tr> <tr> <td>Правити од</td><td>БЛАТА</td></tr> <tr> <td>Извући се из</td><td></td></tr> </tbody> </table>	Имати као		Правити од	БЛАТА	Извући се из							
Имати као													
Правити од	БЛАТА												
Извући се из													
76.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора:</p> <p>Кад кажемо <i>пресипати из шупљег у празно</i>, то значи:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) нешто радити на силу б) радити узалудан посао в) чинити добру ствар 												
77.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора:</p> <p>Кад кажемо <i>млатити празну сламу</i>, то значи:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) залагати се за интересе других б) вољети послове у пуљу в) причати или радити нешто без сврхе или циља 												
78.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора:</p> <p>Кад кажемо <i>пресипати из шупљег у празно</i>, то значи:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) залагати се за интересе других б) вољети послове у пуљу в) причати или радити нешто без сврхе или циља 												

79.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора:</p> <p>Кад кажемо да неко <i>има слабу тачку</i> то значи да има:</p> <p>а) Гордијев чвор б) Ахилову пету в) Парисову јабуку</p>
-----	--

в) Напредни ниво

1.	<p>Подвуци непромјенљиве ријечи у датој реченици.</p> <p>Да ли ћете данас доћи на тренинг?</p>
----	--

2.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>Које врсте ријечи могу бити и промјенљиве и непромјенљиве?</p> <p>а) прилози и приједлози б) бројеви и прилози в) везници и замјенице г) придјеви и приједлози</p>
----	---

3.	<p>Допуни реченицу.</p> <p>Компарацију имају неки _____ и неки _____.</p>
----	---

4.	<p>Кратком усправном линијом обиљежи изговорне цјелине у сљедећој реченици:</p> <p>Јави нам јеси ли се уписао у школу.</p>
----	---

5.	<p>Издвој ненаглашене ријечи из дате реченице.</p> <p>Јави нам јеси ли се уписао у школу.</p> <hr/>
----	--

6.	<p>Заокружи слово испред одговора у коме су наведене све проклитике из дате реченице.</p>
----	---

	<p>Изашао је из куће без торбе и брзо се вратио по њу.</p> <p>а) из, се, по б) из, без, и, по в) је, из, без г) из, без, по</p>
7.	<p>Заокружи слово испред одговора у коме су наведене све енклитике из дате реченице.</p> <p>Ви ћете то завршити, а ја ћу вас наградити.</p> <p>а) то, а, вас б) ћете, а, ћу в) ћете, то, ћу г) ћете, ћу, вас</p>
8.	<p>Акценатски систем српског књижевног језика чине четири акцента. Напиши како се зову ти акценти:</p> <hr/> <hr/>
9.	<p>Подвуци наглашене самогласнике у слједећим ријечима: ПРИЗНАТИ - ПРИЗНАЊЕ</p>
10.	<p>Подвуци наглашене самогласнике у слједећим ријечима: КОРАК - КОРАЧАТИ</p>
11.	<p>Обиљежи одговарајући акценат.</p> <p>ЛУК (поврће) – ЛУК (лук и стријела) ГРАД (насеље) – ГРАД (крупа, врста падавине)</p>
12.	<p>Који акценат имају ријечи: трећи, прст, брат?</p>

13.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. Који акценат имају ријечи сунце, мајка, застава?</p> <p>а) краткосилазни б) краткоузлазни в) дугосилазни г) дугоузлазни</p>
-----	--

14.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. Који акценат имају ријечи глава, храбар, писати?</p> <p>а) краткосилазни б) краткоузлазни в) дугосилазни г) дугоузлазни</p>
-----	--

15.	<p>Заокружи слово испред реченице у којој је тврдња тачна.</p> <p>а) Све ријечи у српском језику имају свој акценат. б) Све ријечи у српском језику немају свој акценат. в) Акценат у српском језику може стајати на првом слогу ријечи. г) Акценат у српском језику може стајати на посљедњем слогу вишесложне ријечи.</p>
-----	---

16.	<p>Одреди инфинитивну основу датих глагола.</p> <p>а) читати _____ б) цртати _____</p>
-----	--

17.	<p>Одреди инфинитивну основу датих глагола</p> <p>а) пећи _____ б) плести _____ в) сјести _____</p>
-----	---

18.	<p>Повежи ријечи из лијеве колоне са ријечима из десне колоне:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">кружић</td><td style="width: 50%;">прелазак Л у О</td></tr> <tr> <td>сеоба</td><td>палатализација</td></tr> </table>	кружић	прелазак Л у О	сеоба	палатализација
кружић	прелазак Л у О				
сеоба	палатализација				

	руски свадба	једначење сугласника по звучности губљење сугласника
--	-----------------	---

19.	<p>Заокружи слово испред сложених реченица.</p> <p>а) Кажи и заврши с тим. б) Иван је хтио да купи сладолед. в) Мислио је о сутрашњим обавезама чешкајући се по глави. г) Мами се појавила бора на челу као да ће ускоро да добије мигрену.</p>
-----	--

20.	<p>Дату просту реченицу претвори у сложену, а да она при том не промијени значење.</p> <p>Ћутећи су ходали.</p> <hr/>
-----	---

21.	<p>Подвуци предикате у датој реченици.</p> <p>Чим зађе сунце, комарци се јаве и гризу као помахнитали, а човјек је немоћан.</p>
-----	---

22.	<p>Од глагола ПОМУСТИ направи глаголски придјев трпни мушки род у једнини!</p> <hr/>
-----	--

23.	<p>Акцентуј ријечи:</p> <p>кућица, гледање</p>
-----	--

	<p>Одреди значење непознате ријечи и заокружи тачан одговор:</p> <p>Званичници 13 земаља на Међународном форуму у Москви усвојили су Декларацију о очувању тигрова.</p> <p>ДЕКЛАРАЦИЈА је:</p> <p>24.</p> <ul style="list-style-type: none"> а) скуп радова о тигровима; б) свечана и службена изјава; в) књига пјесама; г) записник.
--	---

	<p>. Попуните сљедећу табелу траженим облицима задатих именица!</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>И м е н и ц а</th><th>Т р а ж е н и о б л и к</th><th>О д г о в о р</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Богатство</td><td>Антоним</td><td></td></tr> <tr> <td>Камен</td><td>Аугментатив</td><td></td></tr> <tr> <td>Младост</td><td>Антоним</td><td></td></tr> <tr> <td>Кућа</td><td>Деминутив</td><td></td></tr> <tr> <td>Ученик</td><td>Синоним</td><td></td></tr> </tbody> </table>	И м е н и ц а	Т р а ж е н и о б л и к	О д г о в о р	Богатство	Антоним		Камен	Аугментатив		Младост	Антоним		Кућа	Деминутив		Ученик	Синоним	
И м е н и ц а	Т р а ж е н и о б л и к	О д г о в о р																	
Богатство	Антоним																		
Камен	Аугментатив																		
Младост	Антоним																		
Кућа	Деминутив																		
Ученик	Синоним																		

	<p>2. Одреди врсту и граматички род и број именица:</p> <p>26.</p> <p>а)МОМЧАД _____</p> <p>б) МОМЧЕ _____</p> <p>в) МОМЧИЋИ _____</p>
--	---

ПРАВОПИС

а) Основни ниво

1.	<p>Заокружи слово испред правилно написане реченице.</p> <p>а) Не дирај то? б) Да ли си све спаковао! в) Испричаћу ти кад дођем г) Она пиše уредно.</p>
2.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>Први стих дате строфе садржи двије реченице. Који интерпункцијски знак треба уписати на крају тих реченица?</p> <p>Сањам ли Ил' би ово јава била Из растворених листова и страна Прхнуше лаке тице, ко са грана, И по соби ми свуд развише крила.</p> <p>а) тачка б) упитник в) узвичник г) тачка запета</p>
3.	<p>Заокружи слово испред неправилно написане ријечи</p> <p>а) хрја б) хљеб, в) храна г) храст</p>
4.	<p>Заокружи слово испред правилно написаног облика аориста.</p>

	a) ја пеко б) ја пече в) ја пекао г) ја пекох
--	--

5.	Упиши и и ј тако да ријеч добије тражено значење: а) врећа - ____ ак б) ученик - ____ ак
----	--

6.	Заокружжи слово испред правилно написаног низа ријечи. а) ѡеп, ѡаво, цурђевак, буђак б) џеп, џаво, ђурџевак, буџак в) џеп, ѡаво, ђурђевак, буџак г) џеп, ѡаво, цурџевак, буђак
----	--

7.	Заокружжи слово испред правилно написане ријечи: а) нај јачи б) најјачи в) најачи г) најјаћи
----	--

8.	Заокружжи слово испред правилно написаних ријечи: а) змија б) авијон в) историја г) гимназија
----	---

9.	Заокружжи слово испред правилно написане реченице у управном говору: а) Мја ми јеrekла да узмем своје ствари!
----	--

	<p>б) Мја ми је рекла: узми своје ствари!</p> <p>в) Мја ми је рекла „Узми своје ствари!“</p> <p>г) Мја ми је рекла: „Узми своје ствари!“</p>
--	--

10.	<p>Заокружи слово испред тачно написане реченице са управним говором.</p> <p>а) „Свјетлана, устани“, звала је мајка „закаснићеш“.</p> <p>б) „Свјетлана, устани“ звала је мајка, „закаснићеш“.</p> <p>в) „Свјетлана, устани“, звала је мајка, „закаснићеш“.</p> <p>г) „Свјетлана, устани, звала је мајка, закаснићеш“.</p>
-----	---

11.	<p>Напиши ћирилицом скраћенице датих ријечи:</p> <p>а) тона _____</p> <p>б) литар _____</p> <p>в) километар _____</p> <p>г) сантиметар _____</p>
-----	--

12.	<p>Напиши ћирилицом скраћенице сљедећих ријечи:</p> <p>а) број _____</p> <p>б) доктор _____</p> <p>в) година _____</p> <p>г) на примјер _____</p>
-----	---

13.	<p>Поред сваке ријечи напиши ћирилицом њену скраћеницу:</p> <p>а) грам _____</p> <p>б) метар _____</p> <p>в) улица _____</p> <p>г) ученик _____</p>
-----	---

14.	На линијама поред скраћеница напиши пуне називе: СКЗ _____ СПЦ _____ ОШ _____
-----	--

15.	Напиши суперлативе слједећих придјева: а) јак - _____ б) благ - _____
-----	---

16.	Напиши правилно слједећу реченицу. а) Нај ми је драже узети нај боли комад колача. б) Нај драже ми је узети нај боли комад колача. в) Најмије драже узети најбољи комад колача. г) Најдраже ми је узети најбољи комад колача.
-----	---

17.	Заокружи слово испред правилно написане реченице. а) Да видим јесили ми донијела задатке и дали ћу их знати ријешити? б) Да видим јеси ли ми донијела задатке и дали ћу их знати ријешити? в) Да видим јеси ли ми донијела задатке и да ли ћу их знати ријешити? г) Да видим јеси ли ми донијела задатке и дали ћу их знати ријешити?
-----	---

18.	Заокружи правилно написане ријечи. а) дјеца б) цвјет в) рјеч г) свијет
-----	--

	Напиши ијекавским обликом дате ријечи:
19.	лек _____ месец _____ речник _____ светлост _____

	Напиши словима дате бројеве:
20.	а) 12 _____ б) 22 _____ в) 137 _____ г) 300 _____

	Напиши цифрама дате бројеве:
21.	а) седам _____ б) тринаест _____ в) тридесет (и) осам _____

22.	У слједећем одломку недостају интерпункцијски знакови. Упиши их где им је место. Понесемо нешто за сједење сока и воћа а ја обавезно и један ножић. Некад тамо наберемо цвијећа кукуријека јагорчевине или љубичица. Некад има плодова купине шипка жира а некад нам је главно да гаџамо по дубоком снијегу. То зависи од годишњих доба.
-----	---

23.	Препиши реченицу писаним словима у складу са правописним правилима. ОТАЦ СЕ У ЈЕСЕН 2015 ВРАТИО СА СЛУЖБЕНОГ ПУТОВАЊА ВЕОМА УМОРАН ЗБОГ ДУГОГ ЗАДРЖАВАЊА НА АУСТРИЈСКО-МАЂАРСКОЈ ГРАНИЦИ. _____
-----	---

б) Средњи ниво

1.	Подвуци правилно написане ријечи: кучићи, кућни, чепић, чекич, таћно
----	--

2.	Упиши ч или ћ на место где је то потребно: а) у__ионица б) слам__ица в) ку__ерак г) __уп
----	--

3.	Напиши ч и ћ где недостају: Срео сам __ика Милана из Гламо__а, оног који продаје __увени гламо_ки кромпир.
----	---

4.	Заокружи T ако је тврђа у сљедећој реченици тачна или H ако није тачна. Ријечца не се пише уз глаголе увијек заједно. T H
----	---

5.	Заокружи слово испред неправилно написаних ријечи. а) нечовјек
----	--

	б) не радо в) неволим г) неваљало
--	---

6.	Заокружи слово испред реченице у којој су све ријечи исправно написане. а) Рекла је да неможе да дође! б) Не показуј прстом на непознату особу! в) Не слано јело ми не прија! г) Незнам колико пута нисам написао задаћу!
----	---

7.	Подвуци погрешно написану ријечцу не у датим реченицама. Незнам како ћу стићи до школе. Немам кишобран и пут ми је не познат.
----	--

8.	Заокружи слово испред правилно написаних облика. а) нећу б) немам в) незнам г) немогу
----	---

9.	На датој линији напиши како се зову становници мјеста (облик м.р.). а) Билећа _____ б) Нови Сад _____ в) Бањалука _____ г) Котор Варош _____
----	--

10.	Препиши реченицу писаним словима. Ана живи у бањалучком насељу нова варош, а Марко у новом граду. _____.
-----	--

11.	На датој линији напиши правилно имена насељених мјеста. а) двор на уни _____ б) крупна врбасу _____ в) оштра лука _____ г) нова топола _____
-----	--

12.	Заокружи слово испред неправилно написаног имена географског појма. а) Фрушка гора б) Панчићев врх в) Бока Которска г) Стара планина
-----	---

13.	На датој линији напиши правилно имена историјских догађаја. а) косовска битка _____ б) први свјетски рат _____ в) други српски устанак _____ г) октобарска револуција _____
-----	---

14.	Заокружи слово испред реченице која је написана у складу са правилима о писању великог почетног слова. а) Мрачно је јер нема Мјесеца. б) Крећемо кад изађе Мјесец. в) Човјек се спустио на Мјесец.
-----	---

	г) Не кују се коњи по Мјесецу.
--	--------------------------------

15.	<p>Заокружи слово испред реченице која је написана у складу са правилима о писању великог почетног слова.</p> <p>а) Поцрнио је на Сунцу. б) Кроз облак се пробило Сунце. в) Догодила се експлозија на Сунцу. г) Волим да гледам залазак Сунца.</p>
-----	---

16.	<p>Препиши дату реченицу поштујући сва правописна правила:</p> <p>Ученици основне школе свети сава из новог града били су домаћини рукометашима рукометног клуба борац.</p> <hr/> <hr/> <hr/>
-----	---

17.	<p>Заокружи слово испред правилно написаног имена познатих грађевина.</p> <p>а) кинески зид б) Високи Дечани в) кип слободе г) криви торањ у Пизи</p>
-----	--

18.	<p>а) Упиши запету на одговарајуће мјесто у реченици.</p> <p>Да сте били упорнији пронашли бисте књигу.</p> <p>б) Објасни зашто си уписао/ла запету баш на то мјесто.</p> <hr/>
-----	--

19.	Упиши запете где је то потребно. За излет сам спремио новац сокове сендвиче и дискове.
-----	---

20.	Упиши запете где је то потребно. Узео сам двоглед који сам давно добио од дједа књигу о цију-цицу усну хармонику и плишаног меду.
-----	--

21.	Заокружи слово испред тачно написаног датума. a) 18. март 2008. године б) 18 3 2008. године в) 18. III. 2008. године
-----	---

22.	Број који је у реченици написан словима напиши цифрама на датој линији. Драга Мајо, позивам те на прославу тринестог рођендана. _____
-----	---

23.	Напиши словима дате бројеве. а) 12 . _____ б) 22. _____ в) 137. _____
-----	--

24.	Дате бројеве напиши цифрама. а) осми _____ б) петсто _____ в) дванаести _____
-----	--

	г) двадесет (и) два _____
--	---------------------------

25.	Допуни реченицу. Екавски и ијекавски изговор у српском језику настали су као посљедица _____.
-----	---

26.	Напиши ијекавски облик датих ријечи. црепови _____ брегови _____
-----	--

27.	Напиши ијекавски облик датих ријечи: волети _____ грејати _____ смејати се _____ решити _____
-----	---

28.	Напиши скраћенице датих ријечи. а) Република Српска _____ б) Сједињене Америчке Државе _____ в) Уједињене нације _____ г) основна школа _____
-----	---

29.	Заокружи слово испред правилног назива школе. а) Ош «Бранко Ђорђевић» у Хашанима б) ОШ «Бранко Ђорђевић» у Хашанима в) ОШ. «Бранко Ђорђевић» у Хашанима г) О.Ш. «Бранко Ђорђевић» у Хашанима
-----	--

	Напиши присвојне пријеве од сљедећих ријечи:
30.	a) Београд _____ б) Сарајево _____ в) Петар _____ г) Марија _____
	Заокружки слово испред правилно написаног присвојног пријева.
31.	a) Грчки б) француски в) Бањалучки г) Котор-варошки
	Изведи присвојне пријеве од сљедећих ријечи.
32.	a) Аустралија - _____ б) Никшић - _____
	Подвуци неправилно написане ријечи:
33.	историјски, историски, пијонирски, пионирски, Маријанин, Маријанин
	Напиши правилно сљедећу реченицу. Шумадиски кајмак је скупљи од ужићког на бањалучкој пијаци. _____
34.	_____

35.

У датој реченици су изостављени неки интерпункцијски знаци. Упиши их на одговарајуће мјесто.

Само је замагљено огледалце које јој принесоше устима свједочило да још увијек дише.

36.

Напиши писаним словима назив улице поштујућу правила писања великог слова.

МОЈА УЛИЦА СЕ ЗОВЕ УЛИЦА КНЕЗА МИХАЈЛА

37.

Напиши присвојне пријеве од сљедећих именица:

пријатељица, краљица, учитељица

в) Напредни ниво

1.	<p>Напиши правилно сљедећу реченицу у управном говору не мијењајући редослијед ријечи.</p> <p>Овај задатак рече наставник мора да буде боље урађен.</p> <hr/>
2.	<p>Заокружи слово испред правилно написаних ријечи.</p> <p>а) сет лопта б) веш-машина в) аутобиографија г) ауто биографија</p>
3.	<p>Напиши сложеницу од дате синтагме.</p> <p>а) дугих ногу - _____ б) боли глава - _____ в) руком писати - _____ г) дан губити - _____</p>
4.	<p>Напиши сложенице од датих синтагми.</p> <p>а) српски и руски (рјечник) _____ б) европски и амерички (пројекат) _____</p>
5.	<p>Упиши запете где је потребно.</p> <p>Молим те Павле пожури!</p>

6.	<p>Упиши запете у дату реченицу. Овдје је како сте вјероватно већ чули раније била школа.</p>
7.	<p>Заокружи слово испред правилно написаног назива.</p> <p>а) Радове је изводило грађевинско предузеће Рад. б) Градско позориште јазавац има нове представе. в) Представа се изводи на Малој сцени Народног позоришта Републике Српске. г) Слике се могу видјети у академији наука и умјетности Републике Српске.</p>
8.	<p>Допуни реченицу са одговарајућим обликом замјенице нико.</p> <p>Он се тад није _____ другио.</p>
9.	<p>Заокружи слово испред правилно написне реченице.</p> <p>а) Вјерујем у ништа. б) Нисам за ништа. в) Ни с ким не причају. г) С никим не причају.</p>
10.	<p>Напиши реченице поштујући правопис!!</p> <p>а) Не вјерује у никога. _____ б) Не слаже се са ничим. _____</p>

	Заокружи слово испред правилно написане реченице.
11.	<p>а) Дошао је с аутобусом.</p> <p>б) Дошао је с другом.</p> <p>в) Пишем с оловком.</p> <p>г) Пишем оловком.</p>
12.	<p>Сљедеће ријечи напиши ијекавским изговором:</p> <p>а) поскупети _____</p> <p>б) поколење _____</p> <p>в) дељење _____</p> <p>г) одељење _____</p>

КЊИЖЕВНОСТ

а) Основни ниво

1.	Допуни реченицу. Сонет је пјесма од _____ стихова, распоређених у _____ строфе, два _____ и двије _____.
2.	Повежи лијеву и десну колону уписујући одговарајуће слово на линију испред ријечи: а) главни и споредни _____ мотиви б) статички и динамички _____ ликови в) оно о чему се у дјелу говори _____ фабула г) низ хронолошки повезаних догађаја _____ тема
.3	Допуни реченице: а) Мотив који не утиче на развој радње зове се _____,

	б) Мотив који утиче на развој радње зове се _____.
--	--

4.	Упиши податке који недостају. Елементи епске радње су: _____, заплет, _____, завршетак.
----	--

5.	Допуни реченицу. Епске врсте у прози су _____, а епске врсте у стиху су _____.
----	--

6.	Заокружи слово испред тачног одговора. Која два изражajна средства препознајеш у датим стиховима Као златне токе, крвљу покапане, Доље пада сунце, за гору, за гране. а) епитет и симбол б) поређење и епитет в) поређење и контраст г) контраст и симбол
----	---

7.	У наведеним стиховима истакнуте ријечи представљају одређене стилске фигуре. Напиши које! а) <i>Лишиће</i> миљује лице. <i>Барка</i> сијече воде. _____ б) <i>Успавани</i> цвијет. <i>Златних</i> снова. _____
----	---

8.	<p>Прочитај стихове и одговори на питања.</p> <p>Осећам вечерас, док посматрам ласте и пупољке ране, како срце моје полагано расте, ко видик у лепе наслеђане дане...</p> <p>Како се зову ова изражаяна средства:</p> <p>а) лепи, наслеђани дани _____</p> <p>б) срце ко видик _____</p>
----	--

9.	<p>Прочитај стихове и одговори на питање.</p> <p>Како се зове врста риме коју налазиш у датим стиховима?</p> <p>Осећам вечерас, док посматрам ласте и пупољке ране, како срце моје полагано расте, ко видик у лепе наслеђане дане...</p> <p>_____</p>
----	---

10.	<p>Прочитај одломак па наведи наслов дјела аутора и књижевну врсту којој дјело припада.</p> <p>« Ово је за мене најлепши и најтужнији предео на свету. Исти је као онај на претходној страници, али сам га још једанпут нацртао да бих вам га добро показао... Погледајте пажљиво тај предео да бисте га сигурно могли препознати, ако једног дана отптујете у Африку, у пустињу. А ако вам се догоди да прођете туда, преклињем вас, не журите, причекајте мало, тачно испод звезде! Ако вам тада приђе неко дете, ако се смеје, ако му је коса златна, ако не одговара на постављена питања, сигурно ћете погодити ко је. Тада будите љубазни! Не остављајте ме тужног: брзо ми пишите да се вратио...»</p> <p>Наслов: _____</p>
-----	--

	Пуно име и презиме аутора: _____
	Књижевна врста: _____

11.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. Сије је:</p> <p>a) стилска фигура б) синоним за фабулу в) распоред догађаја у књижевном тексту</p>
-----	--

12.	<p>Одреди облик казивања у сљедећим одломцима.</p> <p>a) « Сад дође ред на најмлађег сина да и он чува јабуку; он се оправи, дође под јабуку и намести кревет под њом, па легне спавати.»</p> <p>Облик казивања: _____</p> <p>б) – Одакле си ? - Из Црне Баре? - Кога тражиш овде? - Хајдуке.</p> <p>Облик казивања: _____</p>
-----	---

13.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. Житије је средњовјекова биографија у којој је описан:</p> <p>a) живот истакнутог политичара или дипломлате, б) живот средњовјековног писца, угледног грађанина, в) живот владара или истакнутог црквеног поглавара.</p>
-----	---

14.	Подвуци термине који нису називи стилских фигура: алегорија, симбол, цезура, хипребола, перплика.
-----	--

6) Средњи ниво

1.	Према поријеклу /постанку књижевност се дијели на: а) _____ б) _____
----	--

2.	Чије жеље, хтјења, схватање свијета изражава? а) дјело из народне књижевности _____; б) умјетничко књижевно дјело _____.
----	--

3.	Наша народна епска поезија испјевана је у стиху од _____ слогова. Тaj стих се зове _____.
----	---

4.	Наведена књижевна дјела разврстај према томе да ли припадају народној (усменој) или умјетничког (ауторској) књижевности: Љубавни растанак, Кад млидијах умрети, На Газиместану, Диоба Јакшића, Мали Радојица, Ми знамо судбу;
----	--

Народна књижевност	Умјетничка књижевност

5.	<p>Најпознатији скупљач српских народних умотворина је:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Сава Мркаљ б) Вук Ст. Караџић в) Бранко Радичевић г) Доситеј Обрадовић
----	--

6.	<p>Прва штампана збирка народних пјесама под именом <i>Мала простонарода славено-србска пјеснарица</i> Вука Ст. Караџића објављена је _____ године.</p>
----	---

7.	<p>а) Како се зове овакво изражайно средство? бијели двори, бијели дан, рујно вино, вјерна љуба, сиње море?</p> <hr/> <p>б) У којој књижевности налазимо оваква изражайна средства?</p> <hr/>
----	---

8.	<p>Повежи дјело и аутора тако што ћеш на линију испред имена уписати одговарајуће слово.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">а) Чудесна справа</td><td style="width: 50%; text-align: right;">_____ Петар Коџић</td></tr> <tr> <td>б) Кроз међаву</td><td style="text-align: right;">_____ Душан Ковачевић</td></tr> <tr> <td>в) Све ће то народ позлатити</td><td style="text-align: right;">_____ Бранко Ђорђић</td></tr> <tr> <td>г) Балкански шпијун</td><td style="text-align: right;">_____ Лаза Лазаревић</td></tr> </table>	а) Чудесна справа	_____ Петар Коџић	б) Кроз међаву	_____ Душан Ковачевић	в) Све ће то народ позлатити	_____ Бранко Ђорђић	г) Балкански шпијун	_____ Лаза Лазаревић
а) Чудесна справа	_____ Петар Коџић								
б) Кроз међаву	_____ Душан Ковачевић								
в) Све ће то народ позлатити	_____ Бранко Ђорђић								
г) Балкански шпијун	_____ Лаза Лазаревић								

9.	<p>Повежи лик и дјело тако што ћеш на линију испред назива дјела уписати одговарајуће слово.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">а) Анока</td><td style="width: 50%; text-align: right;">_____ Горски вијенац</td></tr> <tr> <td>б) Миона</td><td style="text-align: right;">_____ Поход на мјесец</td></tr> <tr> <td>в) Ђед Раде</td><td style="text-align: right;">_____ Прва бразда</td></tr> <tr> <td>г) Реља Кнезевић</td><td style="text-align: right;">_____ На бунару</td></tr> <tr> <td>д) Вук Мићуновић</td><td style="text-align: right;">_____ Кроз међаву</td></tr> </table>	а) Анока	_____ Горски вијенац	б) Миона	_____ Поход на мјесец	в) Ђед Раде	_____ Прва бразда	г) Реља Кнезевић	_____ На бунару	д) Вук Мићуновић	_____ Кроз међаву
а) Анока	_____ Горски вијенац										
б) Миона	_____ Поход на мјесец										
в) Ђед Раде	_____ Прва бразда										
г) Реља Кнезевић	_____ На бунару										
д) Вук Мићуновић	_____ Кроз међаву										

10.	<p>Напиши наслов дјела из кога су дати стихови и име њиховог аутора.</p>
-----	--

- a) Тврд је орах воћка чудновата

Не сломи га, ал зубе поломи.

б) Кад говори, ка да голуб гуче,
Кад се смије – ка да бисер сије,

в) Волови јарам трпе, а не људи
Бог је слободу дао за човјека.

г) Рука ломна, тело измождено,
А клеща ми слабачко колена!

11. Упиши име дјела из кога је наведени лик и име његовог аутора.

ЛИК	ДЈЕЛО	ПИСАЦ
Евица		
кмет Симан		
Кањош		
Мартин Пеулић		
Марушка		

12. Повежи линијом књижевни лик са одговарајућим дјелом.

Миона	„Јаблан“
Лујо	„Диоба Јакшића“
Анђелија	„Прва бразда“

13. Којој врсти казивања припада дати одломак?

а) Изнајмио сам стан у сјеверном дијелу града, на рубу умјетничке четврти. Стан је био мали: спаваћа соба, дневни боравак, кухиња и купатило. Зидови су били голи, подови покривени угаженим таписонима, прозори без завјеса. Поред фрижидера је висио стари рекламијски календар. Изба покретних стаклених врата, на тераси, двије пластичне столице су скупљале прашину.

а) Кренули су ћутке, збијени један до другога. Карачали су кратким кораком, као на непознатом терену. Кад се мрак разриједио, корак им је постајао дужи. Ускоро су стигли на превој с кога се у магли више наслућивала него видјела ријека. Застали су кратко, размијенили по коју ријеч и наставили пут низ брдо.

в) Капетан ћути.

А кога ви чекате? – упита Благоје.

Жену!

А ја сина! Рањен је.

...

Али лако, сасвим лако! Писао ми је његов друг Јоле. ...

г) ... вук је једнако понављао у себи: „Крв и месо овога шиљежета никад ми не гину. Могу да га рашчеречим у сваком тренутку, кад ми се прохте. Него, да се нагледам чуда. Да видим још овај покрет, па још овај...“

14.

Која **два облика казивања** препознајеш у наведеном одломку?

.. У пекари распуклих зидова, пекар нас је послужио јединим чим је имао – великим, тек испеченим хљебом тврде хрскаве коре. Хљеб је положио на новине као на столњак којим је прекривен дрвени и брашњав астал. Из средине хљеба се пушило као из малог вулкана. Комадали смо хљеб и јели без ичега.

а) приповиједање

б) дескрипција

в) дијалог

г) монолог

15.

Повежи књижевни род с његовим карактеристикама:

лирика

а) драматичан догађај, сукоб

епика

б) субјективност, осјећајност, сликовитост

драма

в) приповиједање о догађајима и јунацима

16.

Сузама је замутила море,

	<p><i>A јауком зауставила шајке.</i></p> <p>У датим стиховима уочавам стилску фигуру која се зове</p> <ul style="list-style-type: none"> а) симбол б) поређење в) хипербола г) персонификација
--	--

17.	<p>Заокружи! У стиховима народне пјесме</p> <p><i>Твоје очи вино ли су или блага медовина</i></p> <p>препознајем стилску фигуру која се зове:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) епитет б) хипербола в) персонификација г) контраст/антитеза
-----	---

18.	<p>Доврши реченицу:</p> <p>Лирско-епска пјесма тужног, најчешће љубавног садржаја, са трагичним крајем назива се _____.</p>
-----	---

19.	<p>Поред имена лица упиши број који стоји испред припадајућег књижевног дјела:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">1. „Горски вијенац“</td><td style="width: 50%;"><input type="text"/> Фема</td></tr> <tr> <td>2. „Pop Ђира и поп Спира“</td><td><input type="text"/> Благоје</td></tr> <tr> <td>3. „Покондирена тиква“</td><td><input type="text"/> Вук Мићуновић</td></tr> <tr> <td>4. „Све ће то народ позлатити“</td><td><input type="text"/> Сида</td></tr> </table>	1. „Горски вијенац“	<input type="text"/> Фема	2. „Pop Ђира и поп Спира“	<input type="text"/> Благоје	3. „Покондирена тиква“	<input type="text"/> Вук Мићуновић	4. „Све ће то народ позлатити“	<input type="text"/> Сида
1. „Горски вијенац“	<input type="text"/> Фема								
2. „Pop Ђира и поп Спира“	<input type="text"/> Благоје								
3. „Покондирена тиква“	<input type="text"/> Вук Мићуновић								
4. „Све ће то народ позлатити“	<input type="text"/> Сида								

20.	<p>Поред имена аутора упиши број испред припадајућег књижевног дјела:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">1. „Увела ружа“</td><td style="width: 50%;"><input type="text"/> Иво Андрић</td></tr> <tr> <td>2. „Светли гробови“</td><td><input type="text"/> Ђура Јакшић</td></tr> <tr> <td>3. „Отаџбина“</td><td><input type="text"/> Борисав Станковић</td></tr> <tr> <td>4. „Аска и вук“</td><td><input type="text"/> Јован Јовановић Змај</td></tr> </table>	1. „Увела ружа“	<input type="text"/> Иво Андрић	2. „Светли гробови“	<input type="text"/> Ђура Јакшић	3. „Отаџбина“	<input type="text"/> Борисав Станковић	4. „Аска и вук“	<input type="text"/> Јован Јовановић Змај
1. „Увела ружа“	<input type="text"/> Иво Андрић								
2. „Светли гробови“	<input type="text"/> Ђура Јакшић								
3. „Отаџбина“	<input type="text"/> Борисав Станковић								
4. „Аска и вук“	<input type="text"/> Јован Јовановић Змај								

	<p>Напиши коју стилску фигуру препознајеш у стиховима:</p> <p><i>Сама врба стоји над морем на стени Расплела је косу, зелену и дугу...</i></p> <p style="text-align: right;">(Ј.Дучић)</p> <p>У стиховима се препознаје _____.</p>
--	---

	<p>Напиши савремени облик архаичне ријечи.</p> <p>Архаични облик: _____ савремени (књижевни) облик:</p> <p>а) дурашан _____ б) инсан _____ в) кантар _____</p>
--	--

	<p>Допуни реченицу.</p> <p>Стихови „<i>Сврати нам се мила мајко наша // Да ми тебе ужинати дамо...</i>“ су стихови народне пјесме (напиши назив) _____.</p> <p>Она је по врсти (напиши назив врсте) _____.</p>
--	--

	<p>Упиши одговарајућу народну пословицу која недостаје у тексту.</p> <p>Дједа ме је прилично рано научио да играм шах. Знао сам и вриједност фигура и нека отварања и завршнице. Ријетко сам га побјеђивао, јер није хтио да ми попушта.</p> <p>И тако једном увече, кад је он већ био поспан, ја навалио на њега да играмо. Он се извлачи, а ја га наговарам, молим, мазим. Кад ништа није помогло, упитао сам га љутито:</p> <p>– Јеси ли ти чуо ону народну пословицу да _____</p> <p>– Чуо сам, па шта?</p> <p>– Па, ја ти све лијепе ријечи говорим, а ти ништа. Мораћеш да попустиш јер</p>
--	---

	је то народ рекао. И јасно, играли смо шах.
--	--

25.	<p>Пажљиво прочитај наведени одломак и на линијама напиши тражене одговоре.</p> <p><i>Од владике и свијех главарах Селим-паша отпоздрав на писмо Тврд је орах воћка чудновата, не сломи га, алзубе поломи!</i></p> <p>a) Писац дјела из ког је наведени одломак је_____.</p> <p>б) Наслов дјела из ког је наведени одломак је_____.</p> <p>в) Књижевна врста којоју припада дјело из ког је наведени одломак је:_____.</p>
-----	--

26.	<p>Прочитај строфу из пјесме <i>Књиге</i> Стевана Раичковића, па заокружи слово испред низа стилских фигура које се јављају у овом примјеру.</p> <p><i>Опколиле ме ноћас књиге- Зуре у мене из свог праха. Ћутљиве – ко од страшне бриге. Збијене – ко од тешког страха.</i></p> <p>a) градација, персонификација, контраст б) персонификација, поређење, епитет в) хипербола, персонификација, ономатопеја</p>
-----	---

в) Напредни ниво

1.	У епско-лирским пјесмама пјева се о _____ и изражавају се _____.
----	--

2.	Напиши називе епско-лирских књижевних врста. а) _____ б) _____ в) _____
----	--

3.	Елегија је: а) епска врста б) драмска врста в) лирска пјесма у којој је изражено тужно осјећање г) лирска пјесма у којој је изражено радосно осјећање
----	---

4.	Балада је пјесма за коју је карактеристичан а) весео тон, весео завршетак б) трагичан тон, тужан завршетак в) весео тон, тужан завршетак г) озбиљан тон, весео завршетак
----	--

5.	Напиши како се зове епско-лирска пјесма у којој се пјева о: а) тужној причи о страдању с трагичним завршетком _____ б) о веселој причи с ведрим тоном и срећним завршетком _____
----	--

6.	Напиши а) називе двије народне баладе које познајеш: _____; б) назив једне умјетничке баладе: _____.
----	--

7.	<p>a) Како се зове стилска фигура коју препознајеш у датим стиховима?</p> <p>Мили Боже! чуда великога! Или грми, ил' се земља тресе! Ил' удара море у брегове? Нити грми, нит' се земља тресе, Нит' удара море у брегове, Већ дијеле благо светитељи: Свети Петар и свети Никола, ...</p> <hr/>
----	---

8.	<p>a) Од колико се дијелова састоји стилска фигура коју зовемо словенска антитетза? _____</p> <p>б) Како се именују ти дијелови? _____.</p>
----	---

9.	<p>Драма је:</p> <p>а) текст који је написан у прози б) текст у коме су изражена тужна осјећања в) текст у коме су изражена весела осјећања г) текст који је намењен за извођење на позорници</p>
----	--

10.	<p>Драма се састоји од:</p> <p>а) поглавља б) строфа и стихова в) чинова и призоре</p>
-----	--

11.	<p>Драмске врсте су:</p> <p>а) _____ б) _____ в) _____</p>
-----	--

12.	<p>У драми разликујемо говор ликова и директан говор писца.</p> <p>а) Како се зове говор писца у драми? _____. б) Како је говор писца обиљежен у тексту драме? _____</p> <hr/>
-----	---

13.

У народној пјесми Српска дјевојка „Милица гледа преда се „,
Истакнути облик напиши књижевним језиком!

ЗАДАЦИ СА ИСТИМ ПОЛАЗНИМ ТЕКСТОМ

За зимско вече, умјесто успаванке

Пада, пада снијег
у бијело обоји бријег.
и виту брезу,
и лаку чезу
са два коња врана.

Бијела далека гора,
далеке њиве,
бијела мора.

Сњежној бјелини пркосе
румени образи
веселе дјече,
нос Сњешка Бијелића -
шаргарепа, црвени шал
једне Цеце,

...

Пада, пада снијег
у бијело боји
поспано село.

...

Пада пада снијег
у свечаној,
зимској тишини,
некако поспано,

тихо, тихано,
меко, мекано,
пада, пада снијег.

Петар Ђаковић

1.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>Пјесма <i>За зимско вече, умјесто успаванке</i> је</p> <ul style="list-style-type: none">☐ а) епска пјесма☐ б) лирска пјесма☐ в) народна пјесма☐ г) епско-лирска пјесма
----	---

2.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>Пјесма <i>За зимско вече, умјесто успаванке</i> је</p> <ul style="list-style-type: none">☐ а) социјална пјесма☐ б) идилична пјесма☐ в) љубавна пјесма☐ г) описна пјесма
----	---

3.	<p>Којој књижевности припада успаванка из које су стихови:</p> <p>Мајка Јова у ружи родила, ружица га на лист дочекала, бијела вила у свилу повила, а пчелица медом задојила, ластавица крилом покривала, ...</p> <hr/>
----	---

4.	<p>Допуни реченицу.</p>
----	-------------------------

	Основни мотив у пјесми <i>За зимско вече, умјесто уснаванке</i> је _____.
--	--

5.	Допуни реченицу. Описна (дескриптивна) пјесма садржи опис природе повезан са _____.
----	---

6.	У пјесми је изражено осјећање а) туге б) досаде в) радости г) смирености
----	--

7.	У пјесми се исти стих (<i>пада, пада снијег</i>) понавља више пута. То понављање упућује на: а) испрекиданост збивања у природи б) трајање збивања у природи в) немир у природи г) немир у души
----	---

8.	Напиши парове ријечи које се римују у првој строфи. _____.
----	---

9.	Како се зове рима кад се подударају први и трећи, други и четврти стих? _____.
----	---

10.	<p>Напиши синоним за истакнуту ријеч у датим стиховима:</p> <p>Бијела далека г о р а, далеке њиве, бијела мора. _____.</p>
-----	---

11.	<p>Који елементи, визуелни или акустични, преовладавају у стиховима пјесме?</p> <p>_____.</p>
-----	---

12.	<p>Колико има епитета у другој строфи?</p> <p>а) један б) два в) три г) четири</p>
-----	--

13.	<p>Упиши тражену врсту ријечи уместо израза:</p> <p>главом кроз зид _____ (придјев) језик за зубе _____ (глагол)</p>
-----	--

Пијаца

Гужва:

продају, купују,
броје паре,
враћају муштеријама кусур.

Чича се разгаламио
ракију хвали
кажу да је чиста шљивовица
куне се поштењем.

Баба се раскокодакала,
продаје јаја,
броји и слаже
и она их хвали
може се вјеровати да не лаже.

На микрофон говори,
броји болести и траве,
лијечи животиње и људе,
олове и краве.

На пијаци нико
на вересију не даје,
свако се куне
и за готове паре продаје.

Данило Карапетровић

1.	У првој строфи пијацу видимо као мјесто где је све ужурбано, динамично, с честим и брзим промјенама. Коју је врсту ријечи пјесник употребио да створи такву слику?
----	--

2.	Пronaђi u datusim stihovima pjesme <i>Pijača</i> jedan onomatopejski glagol i napiši ga na liniji.
----	--

	_____.
--	--------

3.	a) Напиши парове ријечи које се римују у пјесми. _____
	b) Стих који није везан римом, истим бројем изговорних цјелина, односно слогова зове се _____ стих.

4.	Којих елемената, акустичних или визуелних, н е м а у пјесми? _____
----	--

5.	Коју функцију (службу) у речиници (у стиховима пјесме <i>Пијаца</i>) имају ријечи: паре, кусур, ракију, јаја? _____
----	---

Воћка послије кише

Гле малу воћку послије кише:

Пуна је капи па их њише.

И бљешти, сунцем обасјана

Чудесна раскош њених грана.

Ал' нек се сунце малко скрије,

Нестаде све те чаролије.

Она је опет, као прво,

Обично, мало, јадно дрво.

Добриша Џесарић

1.	Напиши којој врсти лирске пјесме припада пјесма <i>Воћка послије кише</i> ? _____
2.	a) Колико има пјесничких слика у пјесми <i>Воћка послије кише</i> ? _____ б) У каквом су међусобном односу пјесничке слике у овој пјесми? _____
3.	У пјесничким сликама пјесме <i>Воћка послије кише</i> и њиховом међусобном односу садржано је и симболично значење. Напиши кратко који симбол ти препознајеш у овој пјесми. _____ _____
4.	Издвој из пјесме <i>Воћка послије кише</i> : а) епитет _____ б) поређење _____

	в) персонификацију _____
	г) контраст _____

5.	Да ли у пјесми <i>Воћка послaje кише</i> има акустичних елемената? ДА НЕ
----	--

6.	a) Како се зове врста риме коју уочаваш у овој пјесми? _____
	c) Стих везан римом, истим бројем изговорних цјелина, односно слогова зовемо _____.

И молио сам очи

И молио сам очи
Да сузе не лију,
И молио сам прси
Да тако не бију.

И преклињо сам љубав
Та да ме не куша,
Ал љубав, очи, срце,
Нико ме не слуша.

А један цветић што га
Најлепши роди мај
Чуо је што сам крио,
Најтајниј' уздисај.

Мирис се тога цвета
С уздахом замрси,
И цветак порумене,
Паде ми на прси.

Па сад ми цветак дражи
Од самих очију,
Па сад ми цветак ближи
Од самих прсију.

Па сад ме љубав гони
Да иштем опроштај-
Гле шта учини са мном
Малени цветак тај!

Јован Јовановић Змај

1.	Пјесма <i>И молио сам очи</i> је а) описна б) љубавна в) мисаона г) социјална
----	---

2.	<p>У овој пјесми ритам је:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) спор, успорен б) лак, живахан в) смирен, равномјеран
3.	<p>Којом сликом је означено / представљено вољено биће?</p> <hr/>
4.	<p>Прва строфа пјесме у себи садржи:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) хиперболу б) персонификацију в) епитет
5.	<p>У којој строфи је пјесник признао да је заљубљен?</p> <hr/>
6.	<p>Како се назива рима коју уочаваш у пјесми <i>Молио сам очи?</i></p> <hr/>
7.	<p>У првом стиху последње строфе употребљен је глаголски облик гони. Напиши синоним тог глагола у инфинитиву.</p> <hr/>

8.	<p>Заокружи слово испред тачних одговора.</p> <p>Пјесма <i>И молио сам очи</i> одликује се:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ а) раздраганим осјећајем заљубљености☐ б) реалном сликом љубави☐ в) тугом за пролазношћу живота☐ г) љубавним усхићењем
----	---

9.	<p>Напиши број строфе испред реченице која описује лирску слику:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Пјесникова срећа због љубави.☐ Страх од заљубљености.☐ Очи и срце не слушају.☐ Пјесник се заљубио.☐ Пјесник је свјестан љепоте љубави.☐ Уздах заљубљености.
----	---

10.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>Посматрајући редослијед лирских слика, препознајеш:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ а) хронологију, повезаност☐ б) неповезаност☐ в) ретроспективна слика љубави
-----	---

КОСА

Пазарни дан у касаби пун је свакојаких шумова и звукова, рике говеда, блејања стоке, пословне вике и људских дозивања. Али изнад свега тога чује се кроз главну чаршију метални звук; то сељаци пазарују и пробају косе куцкајући њима о камене прагове магаза.

Дан, дан, дан... цин, цин...тен, тен!

Тако поваздан одјекује чаршијом.

...

Овај Витомир је са сунцем сишао у касабу* са свог стрмог и високог села, продао оно што је имао да прода и сад је пред њим пролећни дан и у њему једна мисао и један посао: да купи косу.

...

Витомир гневно удари јаче косом о камен, тако да трговац поново подиже главу иза тезге и да и он сам, пренувши се из свог маштања, застаде мало постићен.

После дугог куцања, премишљања и оклевања, најпосле се реши да купи једну од оне две косе. И то се реши некако одједном, као кад човек у воду скочи. Тада настаје још дуже погађање са трговцем.

Кад најпосле пазари и плати, Витомир појаше свог коњића, на коме је дотерао продане јабуке, а косу задене у празне ааре*, савијене на самару*, иза себе.

Успут је свратио и попио ракију, поразговарао с људима о свачему помало, а највише о купљеној коси. Честио је двојицу кумова који су навалили и траже алвалук*, и сам је попио једну, па две и три више него обично. Све због косе. А са сумраком кренуо је узбрдо, пут свог села.

Иво Андрић, *Коса*

*касаба - градић

*аар - врећа од оштре-трубе козје длаке

*самар - дрвена направа слична седлу која се ставља на леђа коњу

*алвалук - част у пићу поводом повољне куповине

1.	Kојој књижевној врсти припада овај текст? _____.
2.	Шта је тема ових одломака? _____.
3.	Који је облик казивања заступљен у датом одломку? _____.
4.	Догађаји у одломку испричани су _____ редом казивања.
5.	У које је вријеме Витомир дошао у касабу? _____.
6.	У реченици: Витомир је <u>са сунцем</u> сишао у касабу са свог стрмог и високог села... замијени подвучене ријечи одговарајућим зависном реченицом. _____.
7.	Придјев висок са именицом село (у: ... са свог стрмог и високог села) слаже се (конгруира) у _____, _____ и _____.
8.	Какву функцију има сљедећи израз / реченица из датог текста: Дан, дан, дан... цин, цин...тен, тен! _____.

9.	Графички прикажи синтагму продане јабуке .
----	---

10.	У синтагмама продане јабуке и купљеној коси одреди а) врсту подвучених ријечи _____, б) њихову функцију у датим синтагмама _____.
-----	--

11.	Колико има простих реченица у наведеној сложеној реченици? Али изнад свега тога чује се кроз главну чаршију метални звук; то сељаци пазарују и пробају косе куцкајући њима о камене прагове магаза. а) дваје б) три в) четири г) пет
-----	---

12.	Одреди службу (функцију) издвојеног реченичног члана из одломка Све због косе . _____.
-----	--

13.	На основу дате околности (контекста) напиши исказ Све због косе , али тако да има вриједност граматичке реченице: _____.
-----	--

14.	Пronaђи u tekstu зависну начинску реченицу i напиши јe на линијi: _____.
-----	---

15.	Промјена глаголских облика зове сe _____, a промјена по падежима зове сe _____.
-----	---

	<p>Напиши какве су дате ријечи према начину творбе.</p> <p>16. а) коњић _____ б) поваздан _____ в) успут _____ г) звук _____</p>
--	---

	<p>Којој врсти припада подвучена ријеч у реченици: А са сумраком кренуо је узбрдо, <u>пут</u> свог села.</p> <p>_____.</p>
--	---

	<p>Којом врстом творбе је настала ријеч <u>пут</u> из реченице А са сумраком кренуо је узбрдо, <u>пут</u> свог села?</p> <p>_____.</p>
--	--

	<p>Напиши шта значи ријеч најпосле?</p> <p>_____.</p>
--	--

	Упиши у табелу податке за наведене ријечи из реченице ... трговац поново подиже главу иза тезге...				
Ријеч	Врста	Падеж	Значење	Функција (служба)	
трговац					
главу					
(иза) тезге					

СКЕЛЕЦИЈА

У рано јутро сјене на семберијској равници почеше да се разређују, постајући љубичасте. Шумарак пред селом, још снен, обавијен измаглицом, као да се мазно будио.

Рода у шевару непомично стоји на танкој ружичној нози, и очима округлим и маленим као играчке загледала се у зажарено небо на истоку, пуно свијетлоцрвене прашине.

Одједном, из тог ватреног бљеска сунце весело искочи над далеким рубом равнице. Плану стаклени цријеп на јарко црвеном крову куће у воћњаку.

Двије руке, само оне видљиве, отворише прозорска крила, као да у собу пуштају радост јутра.

Засја роса на тешким погнутим влатима пшенице и на латицама дјетелине, запали се мак, закликта шева. Над пољем, уплашен, ниско прелетје дивљи голуб.

Стари скелеција, бијел од година, и румен од сунца, дочека га ведро.

- Ја бих преко ријеке – рече младић пошто се поздравио.
- Ко ће те превести? – узбиљи се старац.
- Па, ти.
- Ја, богами, не могу.

Меша Селимовић, *Скелеција*

1.	Ком књижевном роду припада наведени одломак? а) епском, б) лирском, в) драмском
----	--

2.	Наведени одломак је из: а) романа, б) елегије, в) трагедије, г) приповијетке
----	--

3.	<p>Којим књижевноумјетничким средствима су суочени старац (скелерија) и младић:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) описом б) дијалогом в) монологом г) унутрашњим монологом
----	--

4.	<p>Који облик казивања преовладава у првом наведеном одломку?</p> <hr/>
----	---

5.	<p>Напиши назив стилске фигуре употребљене у одломку:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Снен шумарак се будио _____ б) Сунце искочи _____ в) Закликта шева _____ г) Руке отворише прозорска крила као да у собу пуштају радост јутра _____
----	--

6.	<p>Шта је композиција књижевног дјела?</p> <ul style="list-style-type: none"> а) редослијед описа, б) однос ликова у дјелу, в) начин повезивања дијелова у цјелину, г) повезивање визуелних и акустичких елемената у дјелу.
----	---

7.	<p>Повежи слово и број тако да се повезују књижевни род и његова врста нпр. е)5</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">а) епика</td> <td style="width: 33%;">1. елегија</td> <td style="width: 33%;">_____</td> </tr> <tr> <td>б) лирика</td> <td>2. поема</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>в) драма</td> <td>3. роман</td> <td>_____</td> </tr> </table>	а) епика	1. елегија	_____	б) лирика	2. поема	_____	в) драма	3. роман	_____
а) епика	1. елегија	_____								
б) лирика	2. поема	_____								
в) драма	3. роман	_____								

	г) епско-лирска врста	4. комедија	_____
8.	У скупу ријечи из текста У ЗАЖАРЕНО НЕБО НА ИСТОКУ одреди:	a) главни/надређени члан: _____	b) све зависне/подређене чланове: _____
9.	Колико у првом дијелу наведеног књижевног текста (изнад звјездица, до реченице <i>Стари скелетија</i> има:	a) комуникативних реченица	a) _____
		b) реченица према граматичком критеријуму?	б) _____
10.	Препиши из реченице У рано јутро сјене на семберијској равници почеше да се разрјеђују, постајући љубичасте.	a) предикат	_____
		б) субјекат	_____
11.	У подвученом скупу ријечи из реченице <u>У рано јутро</u> сјене на семберијској равници почеше да се разрјеђују, постајући љубичасте одреди:	a) падежни облик:	_____
		б) значење	_____
		в) функцију	_____
12.	У реченици из текста Засја зора на тешким погнутим влатима пишенице и на латицама дјетелине, запали се мак, закликта шева	a) усправним линијама подијели сложену реченицу на просте реченице	_____
		б) одреди однос простих реченица	_____
		в) врсте реченица	_____

13.	У реченици <i>Стари скелерија, бијел од година, и румен од сунца, дочека га ведро</i> одреди службу/функцију – <u>бијел од година, и румен од сунца</u> _____.
14.	У датом тексту је и реченица – <i>Па, ти.</i> Напиши врсту те реченице: _____,
15.	б) На основу дате говорне околности (контекста) напиши реченицу <i>Па, ти,</i> тако да има вриједност граматичке реченице: _____.

ПРВА ЉУБАВ

Чим прођем поред какве јорганџијске радње, сетим се стрица. ...

Кад је мој отац умро, стриц је дошао по мене, ухватио ме за руку и одвео својој кући. ...

Једном сам га питao како је постао јорганџија. Рекао је да би он био песник, али да је стрина убила песника у њему.

- Како је убила? Да ли је узела пиштолј па убила?

- Није баш тако - рече стриц - Има много начина да се убије песник у човеку. Твоја стрина није пуцала.

Отрчao сам стрини:

- Он каже да си ти убила песника у њему.

- Кажи ти стрицу да је то, можда, истина, али ја нисам гађала песника него пијанца, који је, нажалост, остао жив. Рекао сам то стрицу и он се целог дана смејао.

У то време некако ја сам се први пут и болно заљубио.

Имао сам неколико дана више од тринаест година. Девојчица је била још млађа.

...

Одмах сам омрзао њеног оца и све испричао стрицу.

- Ето ти - пљеснуо је стриц рукама - она је почела да убија песника у теби.

Стриц је жалосним гласом казао стрини:

- Почели су да убијају песника у њему.

- Ко? - питала је стрина.

- Апотекарева кћи. Казала му је да није добар дечак, да иде увек у истој кошуљи, да је прљав и да сам ја јорганџија.

Стрина је пребледела од љутине.

...

По подне је дошао лично апотекар, водећи кћерку за руку.

- Кћи ми каже - рекао је стрицу - да више нећете да шијете јоргане за мене! Она је узбуђена јер је Ваш синовац задиркује. Реците, молим Вас, пред малом, да је то шала и да ћете Ви шити јоргане за мене.

Девојчица је гледала подсмешљиво. Мислио сам да ћу умрети ако стриц каже да ће шити јоргане. Он је изгледао веома озбиљно, гледао је у мене, девојчицу, апотекара. На крају је рекао:

- Не, господине, ја више нећу да шијем јоргане за Вас!

Апотекар је отишао љут. Девојчица је плакала. Мени је стрина по подне купила нову кошуљу.

И данас, кад саберем све добро и рђаво у мом животу, мени се чини да је то највећа моја победа, и стричева победа, и да само захваљујући томе, апотекар и девојчица нису убили песника у мени, песника који живи у сваком човеку, и који други људи, понекад, хоће да убију.

(Бранислав Црнчевић)

	Текст Прва љубав је 1. а) бајка б) басна в) драма г) приповијетка
--	---

	2. Главни ликови у овом тексту су _____. Споредни ликови су _____.
--	---

	3. Како се односе стриц и стрина према дјечаку? а) Воле га, а не разумију, б) Разумију га и подржавају, в) Равнодушни су према њему, г) Не интересују их његови проблеми.
--	---

	4. Слику о ликовима у овој причи стекао/ла си на основу а) описа њихове спољашњости, б) онога шта други кажу о њима, в) онога шта раде и како се односе према другима.
--	---

	5. Ко приповиједа о догађајима у наведеном тексту? _____.
--	--

	6. У ком лицу се приповиједа у овом одломку? _____.
--	--

7.	Напиши прву ријеч из текста на основу које закључујеш у ком лицу се приповиједа. _____.
8.	Тип приповиједања какав је у овој приповијеци зове се _____.
9.	Која два облика казивања су присутна у тексту: а) приповиједање и описивање б) приповиједање и дијалог в) описивање и дијалог г) дијалог и монолог
10.	Ријечи убила, гађала у тексту су употребљене у а) основном значењу б) пренесеном значењу
11.	У датом тексту је група ријечи: млађа од мене. а) Напиши којој врсти ријечи припада истакнута ријеч _____. б) Како гласи основни облик те ријечи? _____. в) Како се зове ова особина (категорија) ријечи? _____.
12.	Графички прикажи односе у сљедећој синтагми: највећа победа

13.	<p>Коју реченичну службу (функцију) врши истакнути дио следеће реченице:</p> <p>Он каже да си ти убила песника у њему.</p> <hr/>
-----	---

14.	<p>Каква је по сложености ова реченици:</p> <p>По подне је дошао лично апотекар, водећи кћерку за руку.</p> <hr/>
-----	--

15.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора:</p> <p>Реченица Кад је мој отац умро, стриц је дошао по мене, ухватио ме за руку и одвео својој кући је</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ а) проста реченица ☐ б) зависносложена реченица ☐ в) независносложена реченица ☐ г) вишеструкосложена реченица
-----	--

16.	<p>Напиши врсту, облик и функцију ријечи у реченици</p> <p>Твоја стрина није пузала.</p>			
Ријечи из реченице	Врста ријечи	Облик	Служба у реченици	
твоја				
стрина				
није пузала				

СТАВИТИ СЛОНА У ФРИЖИДЕР

- Како ћеш ставити слона у фрижидер у три потеза?
- Отвориш фрижидер, ставиш слона, затвориш фрижидер.

1.	Прочитај сљедећи текст и напиши како се зове оваква врста текста. - Како ћеш ставити слона у фрижидер у три потеза? - Отвориш фрижидер, ставиш слона, затвориш фрижидер. _____.
2.	Шта је циљ овога текста? _____.
3.	Колико има комуникативних, а колико предикатских реченица у датом тексту? - Како ћеш ставити слона у фрижидер у три потеза? - Отвориш фрижидер, ставиш слона, затвориш фрижидер. а) комуникативне _____ б) предикатске _____
4.	У датом тексту су употребљени глаголи: отвориш, ставиш, затвориш . Какви су ови глаголи по прелазности радње? _____.
5.	У ком падежном облику су употребљене подвучене ријечи у реченици Отвориш <u>фрижидер</u>, ставиш <u>слона</u>, затвориш <u>фрижидер</u>? _____

Ко није добро свезао?

Кад је некакав чоек полазио у воденицу, свеже му жена врећу са житом.
Кад буде у путу, одријеши му се врећа и он је до воденице везао десет
пута, па кад се вратио кући, опет хтјео жену да бије, што му је није
добро свезала.

1.	Прочитај дати текст и напиши којој књижевности припада. _____
2.	Кад је настао овај текст? _____ _____
3.	У тексту Ко није свезао налазимо два лика, жену и човјека. Ко је од њих вјештији? Ко зна свезати врећу? _____
4.	Заокружки слово испред тачног одговора. Циљ овога текста је да забави и а) похвали одређени поступак б) критикује одређени поступак в) наруга се одређеном поступку г) препоручи одређени поступак.

--	--

5.	Уочи и напиши поруку ове приче. _____
----	--

6.	У тексту Ко није свезао налазимо неке ријечи које не припадају књижевном језику. Које су то ријечи? _____
----	---

Деца Бестрагије

„Хајде да видимо како ћете се изборити са ноћашњим задатком“, обрати се тада свим дјечацима.

Они се умирише.

„Погледајте велику букву која нас је наткрилила!“, узвикну старац климнувши главом ка гранама.

Дјечаци извише вратове. Над њима се налазила крошња стотиног дрвета. Велике гране бијаху му окићене разнобојним лишћем, али је ноћ растјерала боје.

„Може ли ико од вас поуздано знати на којој ће се грани овогодишње лишће најдуже задржати?, упита их старац.

Дјечаци се збунише и погледаше.

„Валтазар никада не пита нешто на шта се одговор не може дати“, шапну Чаратан Облаку.

Буква је била раскошна и имала је на десетине грана.

„На најдужој грани!“, окуша се Џикавац.

Старац одмахну главом.

Чаратан је оклијевао.

„На оној на којој има највише лишћа!“, рече.

„Ни то није тачан одговор!“, обесхрабри га Валтазар.

„Не може се поуздано знати!“, покуша опет плавокоси дјечак, раширивши руке.

Старац одречно махну главом.

„На најнижој, оној коју можемо дохватити!“, покуша опет Чаратан.

Ни то не бјеше прави одговор.

Облак се присјети једног искуства са Букове планине, још из времена када је упознавао ћуди своје вијаче. Нагло устаде, те приђе једној малој, ниској грани. Дохвати је руком и заломи, пазећи да је не откине сасвим, већ да она остане да виси са дрвета.

„На овој!“, рече, те се мирно врати и сједе на мјесто са којега је малочас устао.

Сад су сва три дјечака нетремице гледала у изборано лице учитеља.

„То је веома добар одговор ... и сасвим тачан. Дрво шаље поруку свом лишћу када му је вријеме да опадне. Оно га себи ствара, оно га и одбацује. Ови висуљци на грани коју је Облак заломио такву наредбу неће добити. Дрво до њих више не може допријети. Иако су ту, још увијек на њему, нити којима бјеху везани са стаблом раскинуте су. То лишће остаће ту, красиће грану много дуже од свих осталих листова на тој букви“, рече старац задовољно климајући главом.

Облака обузе готово пецкава озареност. Чаратан му климну главом у знак признања. Џикавац уздахну, али пригушено, кроз нос.“

Урош Петровић, Деца Бестрагије (прилагођено), стр. 83, Лагуна, пето издање, 2013;

1.	<p>У овом одломку срећемо старца и три дјечака. Како се дјечаци зову?</p> <hr/>
2.	<p>Гдје се налази школа у којој стари учитељ ради?</p> <hr/>
3.	<p>Који дјечак је тачно одговорио на учитељево питање?</p> <hr/> <hr/>
4.	<p>Облак је стекао знање да тачно одговори на учитељево питање</p> <ul style="list-style-type: none"> a) у школи б) у књигама в) у природи г) од старијих
5.	<p>Лишће ће на неким гранама букве остати дуже него на другима зато што</p> <ul style="list-style-type: none"> а) се још развија б) спорије стари в) је млађе од других г) не прима поруку од дрвета

6.	<p>а) Која два облика приповиједања уочаваш у датом одломку?</p> <hr/> <p>б) Који облик приповиједања преовладава?</p> <hr/>
7.	<p>Напиши врсту наведене ријечи.</p> <p>а) лист _____</p> <p>б) лишће _____</p> <p>в) листови _____</p> <p>г) лиснате _____</p>
8.	<p>Напиши основни облик придјева (позитив) према датом суперлативу.</p> <p>а) најдужа - _____</p> <p>б) највиша - _____</p> <p>в) најнижа – _____</p> <p>г) најнижи - _____</p>
9.	<p>Напиши како се зову глаголска времена употребљена у реченици.</p> <p>Велике гране бијаху му окићене разнобојним лишћем, али је ноћ растјерала боје.</p> <p>а) бијаху окићене _____</p> <p>б) је растјерала _____</p>
10.	<p>У реченици Буква је била разгранато раскошна употребљен је _____ предикат.</p>

РЈЕШЕЊА

А. ГРАМАТИКА

а) Основни ниво

1.	Како сте? Што не узмете принцес-крофну?
Број бодова	1

2.	б)
Број бодова	1

3.	а) Долазим у уторак. - изјавна / обавјештајна б) Отвори прозор! - заповједна в) Данас је сунчано. - изјавна / обавјештајна г) Срећан рођендан! д) Кад ћеш доћи? - жељна - упитна
Број бодова	1 - све тачно један бод, четири тачна 0,5 бодова

4.	б)
Број бодова	1

5.	б) само говорили
Број бодова	1

6.	западнословенски језици, источноСловенски језици, јужнословенски језици
Број бодова	1

7.	а)
Број бодова	1

8.	<u>бугарски</u> , <u>руски</u> , <u>польски</u> , <u>словачки</u> , <u>украјински</u>
Број бодова	1 – све тачно један бод, четири тачна 0,5 бодова

Ниво	Основни
9.	a)
Број бодова	1
Ниво	Основни
10.	глагољица, ћирилица, латиница
Број бодова	1
11.	Ћирило и Методије, деветог
Број бодова	1 - Ћирило и Методије 0,5 бода, деветог 0,5 бода
12.	Мирослављево јеванђеље; Душанов законик/Законик српског цара Душана
Број бодова	1 (0,5 + 0,5)
13.	г)
Број бодова	1
14.	в)
Број бодова	1
15.	Бечки књижевни договор, а одржан је 1850. године.
Број бодова	1
16.	источнохерцеговачки говори
Број бодова	1
17.	a)

Број бодова	1
-------------	---

18.	ијекавски, екавски и икавски (изговор) /редослијед није битан
Број бодова	1

19.	<p>а) штокавским - <i>Срби</i></p> <p>б) чакавским - <i>Хрвати</i></p> <p>в) кајкавским – <i>Словенци</i>.</p>
Број бодова	1

20.	<p>а) Срби грчког закона (Срби православци)</p> <p>б) Срби римског закона (Срби католици)</p> <p>в) Срби турског закона (Срби мухамеданци – муслимани).</p>
Број бодова	1

21.	различите замјене старога гласа јат
Број бодова	1

22.	<p>а) На вокале (самогласнике) и</p> <p>б) консонантне (сугласнике).</p>
Број бодова	1

23.	вокали - консонанти																						
Број бодова	1																						
24.	надзубне, предњонепчане																						
Број бодова	1																						
25.	Г, Х																						
Број бодова	1																						
26.	Н, Н, Р, Л, Н																						
Број бодова	1																						
27.	a) Ч б) Л																						
Број бодова	1																						
28.	Б, Џ, Г, З																						
Број бодова	1 – четири тачна један бод, три тачна 0,5 бодова																						
29.	<table border="1"> <tr> <td></td><td></td><td>Г</td><td></td><td></td><td>Ж</td><td></td><td></td><td></td><td>X</td><td></td> </tr> <tr> <td>Безвучни</td><td></td><td></td><td></td><td>H</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table>			Г			Ж				X		Безвучни				H						
		Г			Ж				X														
Безвучни				H																			
Број бодова	1 (5 x 0,20)																						
30.	Г - звучни Х - безвучни																						
Број бодова	1																						
31.	Непостојано А је А које се јавља у једним, а не јавља у другим облицима исте ријечи.																						

Бр. бодова	1

32.	трав
Бр. бодова	1

33.	утрина
Бр. бодова	1

34.	кућа поштар, рачунар, кућни, писмо потписати, кишобран
Број бодова	1

35.	в)
Бр. бодова	1

36.	ишчепркати, разљутити,
Бр. бодова	1

37.	коријен - млин; творбени наставци: -ар, -ка
Број бодова	1 (0,5 + 0,5)

38.	извођењем слагањем
Број бодова	1

39. Тачан одговор:

-	извођење/деривација
---	---------------------

-	слагање/композиција
-	извођење/деривација
-	извођење/деривација
Број бодова	1 – четири тачна један бод, три тачна 0,5 бодова

40.	копач, возач / или било које ријечи које означавају вршиоца радње
Број бодова	1

41.	Баш овакве! Свашта!
Број бодова	1

42.	читати - радња сањати, вољети - стање сванути, громити - збивање
Број бодова	1

43.	в)
Број бодова	1

44.	инфinitив
Број бодова	1

45.	в)
Број бодова	1

46.	г)
Број бодова	1

47.	хвалио се – перфекат, урадио – глаголски придјев радни
Број бодова	1

48.	глаголски прилог прошли
Број бодова	1

49.	читаш, читаш си, читај, ћеш читати/читаћеш
Број бодова	1 – четири тачна један бод, три тачна 0,5 бода

50.	потенцијал
Број бодова	1

51.	<ul style="list-style-type: none"> - заједничка именица, номинатив једнине// номинатив, једнина - еклитички облик презента помоћног глагола јесам, 3. лице једнине - глаголски придјев радни, мушки род - заједничка именица, акузатив множине // акузатив, множина
Број бодова	1

52.	а) субјекат б) предикат в) прилошка ознака за вријеме г) објекат прави
Број бодова	1

53.	приједлози
Број бодова	1

54.	болести
Број бодова	1

55.	пренесеном
Број бодова	1

а) Средњи ниво

1.	градивне ____ збирне.
Број бодова	1
2.	број _____ падеж.
Број бодова	1
3.	глаголи, придјеви, замјенице ____ бројеви.
Број бодова	1
4.	в)
Број бодова	1
5.	бајка, кухиња, кућа
Број бодова	1
6.	а)
Број бодова	1
7.	б)
Број бодова	1
8.	а)
Број бодова	1
9.	номинатив и вокатив
Број бодова	1
10.	колача - генитив школу – акузатив
Број бодова	1

11.	шумом по / у шуми
Број бодова	1

12.	а) инструментал б) генитив
Број бодова	1

13.	деклинација _ конјугација
Број бодова	1

14.	а) акузатив једнине б) мјесно / значење мјеста на коме ће се завршити кретање
Број бодова	1

15.	а) акузатив једнине б) времененско
Број бодова	1

16.	присвојни, женски, једнина, акузатив (1) присвојна замјеница, мушки, множина, номинатив (1)
Број бодова	2 (1+1)

17.	кући - именица, локатив, женски род, једнина; (1) орман-именица, номинатив, мушки род, једнина. (1)
Број бодова	2

18.	Именице: играчка, сунце Придјеви: лијеп, мудар Замјенице: тај, оног Глаголи: копати, ићи
Број бодова	1 – четири тачна један бод, три тачна 0,5 бодова

19.	б)
Број бодова	1

20.	за повезивање ријечи и реченица.
Број бодова	1

21.	неке прилошке одредбе.
Број бодова	1

22.	Прилози: више, даље Приједлози: од, на Узвици: јој, ух Везници: и, па Ријечче: ето, зар
Број бодова	1

23.	в)
Број бодова	1

24.	субјекат и предикат
Број бодова	1

25.	зависни / подређени
Број бодова	1

26.	а) субјекат - они, предикат - су показали в) субјекат-професор, предикат-је узео
Број бодова	1 (0,5 + 0,5)

27.	а) је долазио – глаголски предикат б) је шестак- именски предикат в) је сједио – глаголски предикат
Број бодова	1

28.	лупу, је
-----	----------

Број бодова	1 (0,5 + 0,5)
-------------	---------------

29.	Марија – (граматички) субјекат моја другарица - апозиција говори – предикат енглески језик- (прави/ближи) објекат
Број бодова	1 - све тачно један бод, 4 тачна 0,5 бодова

30.	б)
Број бодова	1

31.	а) помоћи в) пливамо
Број бодова	1
Ниво	Средњи

32.	плусквамперфекат перфекат
Број бодова	1

33.	Футур други.
Број бодова	1

34.	г)
Број бодова	1

35.	а) соба б) занимљиве
Број бодова	1

36.	а) глаголска б) прилошка в) придјевска г) именичка
Број бодова	1- све тачно један бод, три тачна 0,5 бодова

37.	a) снажно б) улице в) добар г) двориште
Број бодова	1 - четири тачна један бод, три тачна 0,5 бодова
38	Иако је било прилично рано, дошао је у школу. / Дошао је у школу, мада је /премда је било прилично рано.
Број бодова	1

39.	три
Број бодова	1

40.	Иако је било хладно, Ана је отишла код другарице.
Број бодова	1

41.	Независносложене реченице се састоје од двије или више независних реченица у једној комуникативној реченици.
Број бодова	1

42.	Зависносложене реченице се састоје од једне независне (главне, основне, управне, надређене) и једне зависне (подређене) реченице.
Број бодова	1

43.	Зависносложена.
Број бодова	1

44.	пет
Број бодова	1

45.	в)
Број бодова	1

46.	<u>јер је била болесна</u> узрочна
Број бодова	1

47.	временска
Број бодова	1

48.	<u>момак</u> , <u>сестра</u> , познат, <u>писац</u> , <u>тачка</u> , занат.
Број бодова	1

49.	а) Сњежана – једначење сугласника по мјесту творбе б) Милкин - палатализација
Број бодова	1

50.	а) Милки - <i>Милки</i> б) <i>баки</i> - баки в) <i>значки</i> - значки г) <i>мачки</i> – мачки
-----	--

Број бодова	1
-------------	---

51.	a) прелазак Л у О б) једначење по мјесту творбе
Број бодова	1

52.	a) руски- губљење сугласника б) посна-губљење сугласника и непостојано А
Број бодова	1

53.	a) варилац – варион б) жалилаца – жалилоца в) туженон – тужилац г) бранион - бранилац
Број бодова	1

54.	<u>читалац</u> , <u>гледалац</u>
Број бодова	1

55.	a) палатализација б) једначење по звучности
Број бодова	1

56.	a)
Број бодова	1

57.	a) палатализације б) једначење сугласника по мјесту творбе в) готовање
-----	--

	г) губљење сугласника
Број бодова	1 - четири тачна један бод, три тачна 0,5 бодова

58.	једначење по звучности и губљење сугласника
Број бодова	1

59.	в)
Број бодова	1

60.	<p>а) еутекни - судски</p> <p>б) господски - госпомекни</p> <p>в) ербекни - српски</p>
Број бодова	1

61.	Акценат
Број бодова	1

62.	мајка, глава, рука, прича
Број бодова	1

63.	б) в)
Број бодова	1

64.	б) в)
Број бодова	1

65.	футур II / предбудуће вријеме футур I / будуће вријеме (овим редом)
-----	--

Број бодова	1
-------------	---

66.	а) г)
Број бодова	1

67.	супротан
Број бодова	1

68.	в)
Број бодова	1

69.	ако, шта
Број бодова	1

70.	краткосилазни и дугосилазни (Редослијед није битан.)
Број бодова	1

71.	б)
Број бодова	1

72.	б)
Број бодова	1

73.	Чомског
Број бодова	1

74.	Примјер	Синоним	Антоним
	/	говорити	ћутати
	туга	жалост	/
	дебео	/	мршав
Број бодова	1 (туга-жалост/жалост-туга)		

75.	самогласник- вокал
	бездан-провалија
75.	тријем-веранда
	круж-хљеб
75.	мердевине-љестве
Број бодова	1

76.	Извући се из блата
Број бодова	1

77.	б)
Број бодова	1

78.	в)
Број бодова	1

79.	б)
Број бодова	1

а) Напредни ниво

1.	да, ли, данас, на
Број бодова	1

2.	б)
Број бодова	1

3.	придјеви__ прилози (Редослијед није битан.)
Број бодова	1

4.	Јави нам / јеси ли се / уписао / у школу.
Број бодова	1

5.	нам, ли, се, у
Број бодова	1

6.	б)
Број бодова	1

7.	г)
Број бодова	1

8.	дugoузлазни, дугосилазни, краткоузлани и краткосилазни. Редослијед није битан!
Број бодова	1

9.	П Р <u>И</u> З Н А Т И - П Р И З Н <u>А</u> Й Е
Број бодова	1

10.	К <u>О</u> Р А К - К О Р <u>А</u> Ч А Т И
Број бодова	1

11.	Уписани одговарајући акценатски знаци слједећим редослиједом: краткосилазни - дугосилазни дугосилазни – краткосилазни
Број бодова	1

12.	Трн-дугосилазни: прст, брат-краткосилазни
Број бодова	1

13.	в)
Број бодова	1

14.	г)
Број бодова	1

15.	б) в)
Број бодова	1

16.	а) чита- б) црта-
-----	-------------------

Број бодова	1
-------------	---

17.	а) пек- б) плет- в) сјед-
Број бодова	1

18.	кружић-палатализација; сеоба-прелазак Л у О руски-губљење сугласника свадба-једначење сугласника по звучности
Број бодова	1 – четири тачна одговора један бод, три тачна 0,5 бодова

19.	а) г)
Број бодова	1

20.	Ћутали су док су ходали./ Док су ходали, ћутали су.
Број бодова	1

21.	заже, се јаве, гризу, је немоћан
Број бодова	1

22.	помузен
-----	---------

Број бодова	1
-------------	---

23.	краткосилазни акценат на првом слогу - знак изнад вокала ј краткосилазни акценат на првом слогу - знак изнад вокала е
Број бодова	1

24.	б)
Број бодова	1

25.	И м е н и ц а	Т р а ж е н и о б л и к	О д г о в о р
	/	/	Сиромаштво
	/	/	Каменчина
	/	/	Старост
	/	/	Кућница
	/	/	Ћак
Број бодова	1		

26.	а) МОМЧАД-збирна именица, женског рода, једнина б) МОМЧЕ- заједничка именица средњег рода, једнина в) МОМЧИЋИ- заједничка именица мушких рода, множина
Број бодова	1

Б. ПРАВОПИС**а) Основни ниво**

1.	г)
Број бодова	1

2.	б)
Број бодова	1

3.	а)
Број бодова	1

4.	г)
Број бодова	1

5.	а) ћ б) ѡ
Број бодова	1

6.	в)
Број бодова	1

7.	б)
----	----

Број бодова	1
-------------	---

8.	a) в)
Број бодова	1

9.	г)
Број бодова	1

10.	в)
Број бодова	1

11.	а) т /т. б) л / л. в) км / км. г) см / см.
Број бодова	1 – четири тачна један бод, три тачна 0,5 Број бодова

12.	а) бр. б) др в) год. г) нпр.
Број бодова	1

13.	а) г / г. б) м / м. в) ул.
-----	----------------------------------

	г) уч.
Број бодова	1

14.	СКЗ (<i>Српска књижевна задруга</i>), СПЦ (<i>Српска православна црква</i>), ОШ (<i>Основна школа</i>).
Број бодова	1

15.	а) најјачи; б) најблажи
Број бодова	1

16.	г)
Број бодова	1

17.	в)
Број бодова	1

18.	а) дјеца г) свијет
Број бодова	1

19.	лијек, мјесец, рјечник, свјетлост
Број бодова	1

20.	<p>а) дванаест;</p> <p>б) двадесет (и) два;</p> <p>в) сто тридесет (и) седам</p> <p>г) триста / три стотине</p>
Број бодова	1 - четири тачна одговора један бод, три тачна 0,5 бода

21.	<p>а) 7</p> <p>б) 13</p> <p>в) 38</p>
Број бодова	1

22.	Понесемо нешто за сједење, сока и воћа, а ја обавезно и један ножић. Некад тамо наберемо цвијећа: кукуријека, јагорчевине или љубичица. Некад има плодова купине, шипка, жира, а некад нам је главно да гацамо по дубоком снијегу. То зависи од годишњих доба.
Број бодова	1

23.	Отац се у јесен 2015. вратио са службеног путовања веома уморан због дугог задржавања на аустријско-мађарској граници.
Број бодова	1

б) Средњи ниво

1.	кућни, чепић
Број бодова	1

2.	a) ч б) ч в) ћ г) ћ
Број бодова	1

3.	Срео сам чика Милана из Гламоча, оног који продаје чувени гламочки кромпир.
Број бодова	1

4.	Н
Број бодова	1

5.	б) не радо; в) неволим
Број бодова	1

6.	б)
Број бодова	1

7.	незнам не познат
----	------------------

Број бодова	1
-------------	---

8.	a) б)
Број бодова	1

9.	а) Билећанин а) Новосађанин в) Бањалучанин г) Которварошанин
Број бодова	1

10.	Ана живи у бањалучком насељу Нова варош, а Марко у Новом Граду.
Број бодова	1

11.	а) Двор на Уни б) Крупа на Врбасу в) Оштра Лука г) Нова Топола
Број бодова	1

12.	в)
Број бодова	1

13.	a) Косовска битка б) Први свјетски рат в) Други српски устанак г) Октобарска револуција
Број бодова	1

14.	в)
Број бодова	1

15.	в)
Број бодова	1

16.	Ученици Основне школе „Свети Сава“ из Новог Града били су домаћини рукометашима Рукометног клуба „Борац“.
Број бодова	1

17.	б)
Број бодова	1

18.	а) Да сте били упорнији, пронашли бисте књигу. б) Запета се пише иза зависне реченице у инверзији /реченице у инверзији/ прво зависна па главна реченица/ и др. у том значењу
Број бодова	1 (0,5 + 0,5)

19.	За излет сам спремио новац, сокове, сендвиче и дискове.
Број бодова	1

20.	Узео сам двоглед који сам давно добио од дједа, књигу о цију-цицу, усну хармонику и плишаног меду.
Број бодова	1

21.	a)
Број бодова	1

22.	(Драга Мајо, позивам те на прославу) 13. (рођендана.)
Број бодова	1

23.	а) дванаести; б) двадесет (и) други; в) сто тридесет (и) седми
Број бодова	1

24.	а) 8. б) 500 в) 12. г) 22
Број бодова	1

25.	различите замјене старог гласа јат.
Број бодова	1
26.	црепови, брегови
Број бодова	1

27.	вольети, гријати, смијати се, ријешити
Број бодова	1 (4 тачна 1 бод, 3 тачна 0,5 бодова)

28.	а) РС; б) САД; в) УН; г) ОШ
Број бодова	1

29.	б)
Бр бодова	1

30.	а) београдски б) сарајевски в) Петров г) Маријин
Број бодова	1

31.	б)
-----	----

Број бодова	1
-------------	---

32.	a) аустралијски, б) никшићки,
Број бодова	1

33.	историски, пионирски, Марианин
Број бодова	1

34.	Шумадијски кајмак је скупљи од ужичког на бањалучкој пијаци.
Број бодова	1

35.	Само је замагљено огледалце, које јој принесоше устима, свједочило да још увијек дише.
Број бодова	1

36.	Моја улица се зове Улица кнеза Михајла.
Број бодова	1

37.	пријатељичин, краљичин, учитељичин
-----	------------------------------------

Број бодова	1
-------------	---

в) Напредни ниво

1.	„Овај задатак,“ рече наставник, „мора да буде боље урађен“.
Број бодова	1

2.	б) в)
Број бодова	1

3.	а) дугоног / а б) главоболја в) рукопис г) дангубити
Број бодова	1

4.	а) српско-руски б) европско-амерички
Број бодова	1

5.	Молим те, Павле, пожури!
Број бодова	1

6.	Овдје је, како сте вјероватно већ чули раније, била школа.
Број бодова	1

7.	в)
Број бодова	1

8.	ни с(а) ким(е)
Бр.бодова	1

9.	в)
Бр.бодова	1

10.	a) Не вјерује ни у кога. б) Не слаже се ни са чим.
Бр.бодова	1

11.	б) г)
Бр.бодова	1

12.	а) поскупјети б) покољење
-----	------------------------------

	в) дијељење г) одјељење
Број бодова	1

В. КЊИЖЕВНОСТ

а) Основни ниво

1.	14 стихова, четири; катрена; терцине.
Број бодова	1

2.	б) мотиви; а) ликови; г) фабула; в) тема
Број бодова	1 – четири тачна један бод, три тачна 0,5

3.	а) статички б) динамички
Број бодова	1

4.	увод / експозиција, врхунац /кулминација
Број бодова	1

5.	роман и приповијетка; епска пјесма и еп.
Број бодова	1 – роман и приповијетка 0,5; епска пјесма и еп 0,5

6.	б) поређење и епитет
Број бодова	1

7.	a) Персонификација б) Епитет
Број бодова	1

8.	а) епитет и персонификација в) поређење
Број бодова	1

9.	Укрштена.
Број бодова	1

10.	Наслов: <i>Мали принц</i> Пуно име и презиме аутора: Антоан де Сент Егзипери Књижевна врста: роман
Број бодова	1

11.	в)
Број бодова	1

12.	a) нарација б) дијалог
Број бодова	1

13.	в) живот владара или истакнутог црквеног поглавара.
Број бодова	1

14.	цезура, реплика
Број бодова	1

6) Средњи ниво

1.	a) народну/ усмену б) умјетничку/писану/ауторску
Број бодова	1

2.	a) народа у коме је настало б) аутора / писца
Број бодова	1 (0,5 + 0,5)

3.	10 слогова, десетерац
Број бодова	1

4.	Народна књижевност: Љубавни растанак, Диоба Јакшића, Мали Радојица Умјетничка књижевност: Кад млидијах умрети, На Газиместану, Ми знамо судбу
Број бодова	1

5.	б)
Број бодова	1

6.	1814.
Број бодова	1

7.	а) усталјени епитети б) у народној поезији
Број бодова	1

8.	б) П. Коцић; г) Д. Ковачевић; а) Б. Ђопић; в) Л. Лазаревић
Број бодова	1 – четири тачна одговара један бод, три тачна 0,5 бодова

9.	д) Г. вијенац; в) Поход на мјесец; б) Прва бразда; а) На бунару г) Кроз мећаву.
Број бодова	1 - пет тачних један бод, 4 тачна 0,5 бодова

10.	а) Горски вијенац, Петар П. Његош б) Женидба Милића барјактара, народна пјесма в) Ми знамо судбу, Алекса Шантић г) Кад млидијах умрети, Бранко Радичевић
Бодова	1

11.		
Евица	Покондирена тиква	Јован С. Поповић
кмет Симан	Прича о кмету Симану	Иво Андрић
Кањош	Кањош Маџедоновић	Стефан Митров Љубиша
Мартин Пеулић	Битка с ћаволом	Бранко Ђопић
Марушка	Кроз маглу	Петар Коцић

Број бодова	пет тачних одговора један бод; 4 тачна 0,5 бодова
-------------	---

12.	Миона - „Прва бразда“ Лујо - „Јаблан“ Анђелија - „Диоба Јакшића“
Број бодова	1

13.	а) дескрипција / описивање б) приповиједање / нарација в) дијалог г) монолог
Број бодова	1

14.	а) приповиједање б) дескрипција
Број бодова	1

15.	лирика б) епика в) драма а)
Број бодова	1

16.	в)
Број бодова	1

17.	а) епитет г) контраст/антитеза (оба одговора заокружити)
-----	---

Број бодова	1
-------------	---

18.	балада
Број бодова	1

19.	1. <u>3</u> 2. <u>4</u> 3. <u>1</u> 4. <u>2</u>
Број бодова	1

20.	1. <u>4</u> 2. <u>3</u> 3. <u>1</u> 4. <u>2</u>
Број бодова	1

21.	персонификација
Број бодова	1

22.	а) истрајан/ издржљив б) човјек в) вага
Број бодова	1

23.	Хасанагиница, балада
-----	----------------------

Број бодова	1
-------------	---

24.	Лијепа ријеч и гвоздена врата отвара.
Број бодова	1

25.	а) Петар Петровић Његош б) <i>Горски вијенац</i> в) драмски спјев
Број бодова	1

26.	б) персонификација, поређење, епитет
Број бодова	1

в) Напредни ниво

1.	о догађају/догађајима - осјећања
Број бодова	1

2.	балада, романса, поема (Редослијед није битан.)
Број бодова	1

3.	в)
Број бодова	1

4.	б) трагичан тон и тужан завршетак
Број бодова	1

5.	а) балада б) романса
Број бодова	1

6.	a) Хасанагиница, Женидба Милића барјактара, б) Балада из предграђа
Број бодова	1

7.	а) словенска антитеза
Број бодова	1

8.	Три. /Од три дијела. Питање, негативни одговор, потврдни одговор
Број бодова	2 (1+1)

9.	г)
Број бодова	1

10.	в)
Број бодова	1

11.	трагедија, комедија, драма у ужем смислу
Број бодова	1

12.	а) дидаскалије/ремарке б) Написан је у загради/ обиљежен је заградама.
Број бодова	1 (0,5 + 0,5)

13.	испред себе/пред себе
Број бодова	1

ЗАДАЦИ СА ИСТИМ ПОЛАЗНИМ ТЕКСТОМ

За зимско вече, умјесто успаванке

1.	б)
----	----

Број бодова	1
-------------	---

2.	г)
Број бодова	1

3.	народној/усменој књижевности
Број бодова	1

4.	Зимски, сњежни пејсаж / природа под снijегом / и друго у истом значењу
Број бодова	1

5.	пјесниковим осјећањима
Број бодова	1
6.	г)
Број бодова	1

7.	б)
Број бодова	1

8.	снијег-бријег; брезу-чезу
Број бодова	1

9.	укрштена
Број бодова	1

10.	планина
Број бодова	1

11.	визуелни
Број бодова	1

12.	г)
Број бодова	1

13.	тврдоглав, штути (ћути) / не говори
Број бодова	1

П и ј а ц а

1.	глаголе / више глагола
Број бодова	1

2.	раскокодакале
----	---------------

Број бодова	1
-------------	---

3.	a) слаже-лаже; траве-краве; даје-продаје б) слободни
Број бодова	1

4.	визуелних
Број бодова	1

5.	Функцију објекта / правог (ближег) објекта
Број бодова	1

Воћка послије кише

1.	описна / дескриптивна
Број бодова	1

2.	a) Двије б) У супротном односу / у супротности
Број бодова	1

3.	Симбол среће и несреће; здравља и болести; живота и смрт; љепоте и обичности; сталне промјене; и друго у истом и сличном значењу
Број бодова	1

4.	a) чудесна (раскош), обично, мало, јадно (дрво) б) она је опет као прво в) па их њише, нек се сунце малко скрије г) раскошна – обична, јадна
Број бодова	1

5.	не
Број бодова	1

6.	а) парна рима б) везани стих
Број бодова	1

И м о ли о с а м о ч и

1.	б)
Број бодова	1

2.	б)
Број бодова	1

3.	Сликом цвијета / цветка.
Број бодова	1

4.	б)
Број бодова	1

5.	У петој строфи.
Број бодова	1

6.	Укрштена.
Број бодова	1

7.	тјерати
----	---------

Број бодова	1
-------------	---

8.	a) г)
Број бодова	1

9.	6, 1, 2, 4, 5, 3
Број бодова	1

10.	a)
Број бодова	1

К О С А

1.	приповијеци/приповијетки
Број бодова	1

2.	куповина косе/куповање косе/ Витомир (сљак) купује косу / и друго у истом значењу.
Број бодова	1

3.	приповиједање/нарација
Број бодова	1

4.	хронолошким
Број бодова	1

5.	рано ујутро / у рано јутро / кад је сунце изгријало
Број бодова	1

6.	кад је сунце изгријало / кад је сунце огријало / кад је сунце огријало касабу
Број бодова	1

7.	роду, броју ____ падежу
Број бодова	1

8.	подражавање гласова из природе / да дочара звук удара косе
Број бодова	1

9.	јабуке продане
Број бодова	1

10.	а) описни придјеви
-----	--------------------

	б) атрибутска функција / функција атрибута
Број бодова	1

11.	б)
Број бодова	1

12.	прилошка одредба за узрок (може се уврстити у претходну реченицу укидањем тачке или замјеном тачке запетом)
Број бодова	1

13.	Чашћавао је све због косе/ Чашћавао је и пио због косе./ Пили су све због косе.
Број бодова	1

14.	као кад човјек у воду скочи
Број бодова	1

15.	конјугација, деклинација
Број бодова	1

16.	а) изведена б) сложена в) сложена г) проста
-----	--

Број бодова	1 – све тачно: 0,5 – три тачна
-------------	--------------------------------

17.	приједлог
Број бодова	1

18.	претварањем/преобразовањем
Број бодова	1

19.	На самом крају / послије свега
Број бодова	1

20. Тачан одговор

-	-	-	-	-
-	заједничка именица	Н.	вршилац радње	грам. субјекат
-	заједничка именица	А.	појам обухваћен глаголском радњом	прави (ближи) објекат
-	заједничка именица	Г.	мјеста	ПОМ
Број бодова	3 бода све тачно; тачно у једном реду 1 бод			

СКЕЛЕЦИЈА

1.	a)
Број бодова	1

2.	г) приповијетке
Број бодова	1

3.	б) дијалогом
Број бодова	1

4.	опис / описивање / дескрипција
Број бодова	1

5.	a) персонификација б) персонификација в) ономатопеја г) поређење
Број бодова	1 – све тачно: 0,5 – три тачна

6.	в)
----	----

Број бодова	1
-------------	---

7.	a) 3; б) 1; в) 4; г) 2
Број бодова	1 – све тачно: 0,5 – три тачна

8.	a) у небо б) зажарено, на истоку
Број бодова	1

9.	a) осам б) дванаест
Број бодова	1

10.	a) почеше да се разређују б) сјене
Број бодова	1

11.	a) акузатив б) временско в) ПОВ
Број бодова	1

12.	a) ... дјетелине, / запали се мак, / закликта шева б) независан
-----	--

	в) саставне
Број бодова	1

13.	апозиција
Број бодова	1

14.	непотпуна / бесубјекатска
Број бодова	1

15.	Па, ти ћеш ме превести.
Број бодова	1

ПРВА ЉУБАВ

1.	г) приповијетка
Број бодова	1

2.	а) дјечак, стриц, стрина б) апотекар и његова кћер
Број бодова	1

3.	б)
Број бодова	1

4.	в)
Број бодова	1

5.	Одрастао човјек (прича о догађајима из свог дјетињства)
Број бодова	1

6.	у првом лицу
Број бодова	1

7.	проћем
Број бодова	1

8.	ретроспективни тип / ретроспекција
Број бодова	1

9.	б) приповиједање и дијалог
Број бодова	1

10.	б)
Број бодова	1

11.	а) приђев б) млада в) компарација
Број бодова	три тачна – 2 бода, два тачна – 1 бод

12.	победа највећа
Број бодова	1

13.	Службу (функцију) објекта.
Број бодова	1

14.	Простопроширена
Број бодова	1

15.	г)
Број бодова	1

16.	Врста ријечи	Облик	Служба у реченици
твоја	(присвојна) замјеница	Номинатив једнине	атрибут

стрина	(заједничка) именица	Номинатив једнине	субјекат
није пуцала	глагол	перфекат (одрични облик)	предикат
Број бодова	3 (1+1+1) / сви тачни подаци у реду – 1 бод		

Ставити слона у фрижидер

1.	виц / шала / досјетка / питалица
Број бодова	1

2.	да забави /да насмије / да се нашали / и све у том смислу
Број бодова	1

3.	а) двије б) четири
Број бодова	1

4.	прелазни
Број бодова	1

5.	У акузативу једнине
Број бодова	1

Ко није добро свезао?

1.	Народној / усменој књижевности
Број бодова	1

2.	У давна времена/ давно/ у прошлости / и све у том значењу.
Број бодова	1

3.	Исти су. Ни једно не зна свезати врећу. (И друго у истом значењу)
Број бодова	1

4.	б)
Број бодова	1

5.	Не смијемо кривити друге за своје незнаже. (И друго у том и сличном значењу)
Број бодова	1

6.	чоек, хтјео
Број бодова	1

Деца Бестрагије

1.	Чаратац, Облак, Цикавац (Редослијед није битан.)
Број бодова	1

2.	У природи/ на отвореном/ под буквом/под дрветом/и др. у истом значењу
Број бодова	1

3.	Облак
Број бодова	1

4.	в)
Број бодова	1

5.	г)
Број бодова	1

6.	а) дијалог и нарација б) дијалог
Број бодова	1

7.	а) заједничка именица б) збирна именица в) заједничка именица г) описни придјев
----	--

Број бодова	1
-------------	---

8.	а) дуга б) висока в) ниска г) низак
Број бодова	1

9	а) плусквамперфекат/давнотошло време б) перфекат /прошлото време
Број бодова	1

10.	именски
Број бодова	1